

**TRVALÝ
POBYT**

ZÁVĚREČNÁ ZPRÁVA

KE KVANTITATIVNÍMU SOCIOLOGICKÉMU ŠETŘENÍ EFEKTIVITY PROPAGAČNÍCH AKTIVIT,
WEBOVÉ STRÁNKY A OBSAHU ZKOUŠKY Z ČEŠTINY PRO TRVALÝ POBYT

Praha 2020

Objednatel:

Národní ústav pro vzdělávání, školské poradenské zařízení a zařízení pro další vzdělávání pedagogických pracovníků

Weilova 6

102 00 Praha 10

+420 274 022 615

kamila.kolmasova@npicr.cz

kontaktní osoba: Mgr. Kamila Sladkovská

Zhotovitel:

Slovo 21, z. s.

Štěpánská 1

120 00 Praha 2

+420 273 132 715

info@davydov.cz, slovo21@centrum.cz

Výzkumný tým:

koordinátor výzkumu:

Ing. Mgr. Filip Davydov

metodika sběru dat:

Mgr. Josef Novák

analýza dat:

Ing. Roman Armenov

Obsah

Seznam grafů.....	4
Seznam tabulek.....	5
Seznam obrázků.....	5
Úvod a metodologie.....	6
Geneze výzkumu 2018–2019.....	6
Strategie, metody a cílová skupina.....	6
Předpilotáž a pilotáž.....	6
Obsah dotazníku.....	7
Kritéria validity dotazníku.....	7
Etika a možná rizika výzkumu.....	8
Demografie respondentů.....	10
Pohlaví.....	10
Věk.....	10
Délka pobytu na území.....	11
Vzdělání.....	11
Státní příslušnost.....	12
Regionální rozložení.....	12
Ověření účinnosti marketingové kampaně.....	13
Způsob prohlížení internetu.....	13
Použití sociální sítě Instagram.....	14
Použití mobilní aplikace ke studiu českého jazyka.....	16
Návštěvnost veřejných knihoven.....	17
Logo Čeština pro trvalý pobyt.....	17
Webová stránka Trvalý pobyt – Čeština pro cizince.....	18
Použití sociální sítě Facebook.....	20
Facebooková stránka Čeština pro trvalý pobyt.....	21
Použití YouTube.....	23
YouTube kanál Čeština pro trvalý pobyt.....	23
Otázky týkající se zkoušky z češtiny pro trvalý pobyt.....	25
Opakování zkoušky.....	25
Příprava na zkoušku.....	28
Použití materiálů k přípravě na zkoušku z češtiny pro trvalý pobyt.....	30
Doba přípravy na zkoušku.....	32
Hodnocení písemné zkoušky.....	34
Shrnutí.....	39
Demografická část.....	39
Marketingová část.....	39
Obsahová část.....	40

Seznam grafů

Graf 1: pohlaví respondentů	10
Graf 2: věk respondentů	10
Graf 3: délka pobytu respondentů na území ČR	11
Graf 4: nejvyšší dosažené vzdělání respondentů	11
Graf 5: státní příslušnost respondentů	12
Graf 6: regionální rozložení respondentů	12
Graf 7: způsob prohlížení internetu respondenty	13
Graf 8: použití Instagramu respondenty	14
Graf 9: frekvence použití Instagramu respondenty	14
Graf 10: použití mobilní aplikace pro studium češtiny respondenty	16
Graf 11: návštěvnost veřejných knihoven respondenty	17
Graf 12: obecná znalost loga Čeština pro trvalý pobyt respondenty	17
Graf 13: znalost webových stránek	18
Graf 14: přínos webových stránek pro respondenta	19
Graf 15: použití Facebooku respondenty	20
Graf 16: znalost facebookové stránky respondenty	21
Graf 17: přínos facebookové stránky pro respondenty	22
Graf 18: použití YouTube respondenty	23
Graf 19: znalost YouTube kanálu respondenty	23
Graf 20: přínos YouTube kanálu pro respondenty	24
Graf 21: opakování zkoušky respondenty	25
Graf 22: úspěšnost cizinců z různých států u zkoušky v roce 2019 (údaje NPI)	27
Graf 23: způsob přípravy na zkoušku respondenty	28
Graf 24: příprava na zkoušku respondenty	29
Graf 25: použití materiálů při přípravě respondenty	31
Graf 26: doba přípravy na zkoušku respondenty	32
Graf 27: kumulativní počet respondentů dle zahájení přípravy na zkoušku	33
Graf 28: hodnocení obtížnosti písemné zkoušky respondenty	35
Graf 29: hodnocení části Čtení respondenty	35
Graf 30: hodnocení části Poslech respondenty	36
Graf 31: hodnocení části Psaní respondenty	37
Graf 32: úspěšnost cizinců z různých států u jednotlivých částí písemné zkoušky v roce 2019 (údaje NPI)	38

Seznam tabulek

Tabulka 1: způsob prohlížení internetu v rámci jednotlivých věkových skupin.....	13
Tabulka 2: použití Instagramu v rámci jednotlivých věkových skupin	15
Tabulka 3: použití Instagramu v rámci skupin s odlišným občanstvím	15
Tabulka 4: použití mobilní aplikace v rámci skupin s odlišným občanstvím	16
Tabulka 5: znalost loga Čeština pro trvalý pobyt v rámci skupin s odlišným občanstvím	18
Tabulka 6: přínos webových stránek pro respondenty s odlišným občanstvím	19
Tabulka 7: použití Facebooku v rámci jednotlivých věkových skupin.....	20
Tabulka 8: použití Facebooku v rámci skupin s odlišným občanstvím.....	21
Tabulka 9: znalost facebookové stránky v rámci jednotlivých věkových skupin	22
Tabulka 10: znalost facebookové stránky v rámci skupin s odlišným občanstvím	22
Tabulka 11: znalost YouTube kanálu v rámci skupin s odlišným občanstvím	24
Tabulka 12: opakování zkoušky napříč skupinami s odlišnou úrovní vzdělání	26
Tabulka 13: opakování zkoušky v rámci skupin s odlišnou úrovní vzdělání.....	26
Tabulka 14: opakování zkoušky napříč skupinami s odlišným počtem let v ČR.....	26
Tabulka 15: opakování zkoušky v rámci skupin s odlišným počtem let v ČR	27
Tabulka 16: opakování zkoušky napříč skupinami s odlišným občanstvím.....	28
Tabulka 17: opakování zkoušky v rámci skupin s odlišným občanstvím	28
Tabulka 18: příprava na zkoušku napříč skupinami s odlišným občanstvím.....	29
Tabulka 19: příprava na zkoušku v rámci skupin s odlišným občanstvím, absolutní hodnoty	30
Tabulka 20: příprava na zkoušku v rámci skupin s odlišným občanstvím	30
Tabulka 21: použití materiálů při přípravě napříč skupinami s odlišným občanstvím.....	31
Tabulka 22: použití materiálů při přípravě v rámci skupin s odlišným občanstvím	32
Tabulka 23: doba přípravy na zkoušku v rámci skupin s odlišným občanstvím.....	34
Tabulka 24: doba přípravy na zkoušku v rámci skupin s odlišným občanstvím, absolutní hodnoty	34
Tabulka 25: hodnocení části Čtení v rámci skupin s odlišným občanstvím	36
Tabulka 26: hodnocení části Poslech v rámci skupin s odlišným občanstvím	37
Tabulka 27: hodnocení části Psaní v rámci skupin s odlišným občanstvím	38

Seznam obrázků

Obrázek 1: varianty logotypů	17
------------------------------------	----

Úvod a metodologie

Předkládaná závěrečná zpráva popisuje přípravu, průběh a výsledky kvantitativního dotazníkového šetření (dále jen Výzkum 2019), které navazuje na kvalitativní výzkum realizovaný formou 4 fokusních skupin v roce 2018 (dále jen Výzkum 2018), v němž vznikla celá řada hypotéz a podotázek, které byly ověřovány právě v rámci Výzkumu 2019.

Geneze výzkumu 2018–2019

Výzkum 2018 měl za úkol ověřit účinnost marketingových aktivit realizovaných v souladu s Marketingovým plánem ze dne 17. 1. 2018. Na vybraném vzorku respondentů, příslušníků cílových skupin, jmenovitě ruskojazyčných, ukrajinských a vietnamských cizinců žijících dlouhodobě v ČR, kterých se týkala zkouška z češtiny pro trvalý pobyt, byly zjišťovány reakce na probíhající kampaň formou webové stránky, facebookového účtu a přidružených reklamních videospotů, tištěných materiálů a informačního videa. Cílem tohoto výzkumu bylo podniknout první „sondáž“ do úhlu pohledu cílové skupiny na oficiální informační a propagační materiály ke zkoušce a tyto následně zefektivnit za účelem zvýšení povědomí o aktivitách zadavatele.

Strategie, metody a cílová skupina

Pro doplnění Výzkumu 2018 a triangulaci celého projektu byla pro Výzkum 2019 zvolena kvantitativní strategie, která proběhla formou dotazníkového šetření. Dotazník má obsahovat 20–25 otázek a oslovit celkem 400 respondentů z Prahy i regionů ČR. Pro získání jedinečných dat přímo od cizinců přistupujících ke zkoušce budou respondenti oslovováni ve spolupráci se školami poskytujícími státní zkoušku z češtiny pro trvalý pobyt právě v průběhu této zkoušky v místě jejího konání, a to po skončení písemné části.

Dotazníky byly průběžně tříděny a odpovědi z validních dotazníků byly zadávány do přehledné tabulky podle pořadí dotazníku ve výzkumu a podle otázek. V následně vytvořených kontingenčních tabulkách se hledaly podobnosti, odlišnosti a trendy konkrétních skupin respondentů zejména v souvislosti s odpověďmi na základní / demografické otázky. Výzkum 2019 tak potvrdí či vyvrátí hypotézy vzešlé z Výzkumu 2018 a na reliabilním vzorku 10 % respondentů zobecní některé jeho výsledky na celkové populaci cílové skupiny.

Cílovou skupinou jsou cizinci přistupující ke zkoušce z češtiny na úrovni A1 pro udělení trvalého pobytu v České republice. Cílem šetření bylo dosáhnout alespoň 10 % respondentů z cílové skupiny, resp. 400 sebraných dotazníků. V průměru přistupovalo v minulých letech ke zkoušce každoročně přibližně 4 000 cizinců, proto byl cílový počet respondentů stanoven právě na 400 lidí. Zároveň výzkum cílil nikoliv na jednoduché naplnění počtu respondentů, ale na dosažení stanoveného počtu validních dotazníků. Pro získání 400 validních dotazníků bylo sesbíráno celkem 542 vyplněných dotazníků, z nichž bylo 407 formulářů platných (validních). Výsledná míra validity dotazníků tak činila 73,8 %. Míra návratnosti dotazníků nebyla v rámci výzkumu 2019 sledována. Za obecně vyplněný se považoval pouze takový dotazník, který obsahoval odpověď alespoň na jednu otázku, bez ohledu na množství původně rozdaných dotazníků.

Předpilotáž a pilotáž

Předpilotáž výzkumu proběhla formou testovacích dotazníků obsahujících 5 jednoduchých otevřených otázek v češtině dotazujících se na základní faktografii ČR a na pocity ze zkoušky. Jejím cílem bylo ověřit, zda je možnost dotazování cizinců bezprostředně po písemné zkoušce vůbec realizovatelná. Z předpilotáže vyplynulo, že je potřeba klást důraz na zjednodušení otázek a také na jejich uzavřenost. Dále zde vyvstala nutnost přeložit dotazník do dalších jazyků tak, aby se, pokud možno, vyvarovalo chyb

a odchylek způsobených nepochopením otázkám. Připravovaný dotazník byl tedy přeložen do jazyků účastníků s největším zastoupením u zkoušek: vietnamštiny, ruštiny, ukrajinštiny a pro ostatní jazykové skupiny také do angličtiny. Původní verze dotazníků byla vždy dvojjazyčná: vždy česky a v jednom cizím jazyce, jež dotyčný respondent ovládal.

Pilotáž / první sběr dat probíhal dne 11. května 2019 v Jazykové škole s právem státní jazykové zkoušky Hlavního města Prahy. Celkem 39 účastníků vyplnilo dotazník o 36 otázkách. Tento první sběr dat byl využit k posledním úpravám dotazníků. Konkrétně šlo o vypuštění zbytečně komplikovaných otázek a sjednocení jazykových verzí. Jelikož šlo o drobné formální úpravy a vyškrtávání otázek z dotazníku (nikoliv jejich doplňování či obsahové korekce), byly validní dotazníky z tohoto termínu zkoušky zahrnuty do výzkumu jako platné.

Obsah dotazníku

Finální dotazník obsahuje celkem 26 uzavřených otázek, z nichž jde o 6 otázek základních neboli demografických, 13 otázek vztahujících se k marketingové kampani, 4 otázky vztahující se přímo k přípravě na zkoušku, 2 kontrolní otázky a 1 otázku hodnotící. Po provedené předpilotáži a pilotáži byla ponechána v dotazníku pouze jedna otázka, v níž mohou respondenti zaškrtnout více odpovědí. Ostatní otázky jsou platné pouze mají-li zaškrtnutou právě 1 odpověď.

Základní / demografické otázky se týkají pohlaví, věku, délky pobytu na území ČR, nejvyššího dosaženého vzdělání, státní příslušnosti a kraje pobytu respondentů. Podle osy těchto otázek se pak hledaly tendence určitých demografických a geografických skupin respondentů. Poslední otázka této kategorie zjišťuje, zda účastník skládá zkoušku poprvé či nikoliv. Z Výzkumu 2018 vyplývá, že řada cizinců přistupuje ke zkoušce vícekrát, zvláště pak vietnamská komunita si ve statistikách úspěšnosti u zkoušek vede relativně špatně.

Otázky pojící se k marketingové kampani ověřují výsledky Výzkumu 2019, konkrétně znalost, používání a spokojenost s webovou stránkou www.trvaly-pobyt.cestina-pro-cizince.cz, facebookovým účtem *Čeština pro trvalý pobyt* (od 1. 1. 2020 – *Zkouška z češtiny pro trvalý pobyt*) a stejnojmenným YouTube kanálem. Dále ověřují intenzitu používání sociální sítě Instagram, zařízení na prohlížení internetu a obecnou znalost loga *Trvalý pobyt* v cílové skupině. Na přání zadavatele byla umístěna také otázka na využití veřejných knihoven.

Otázky vztahující se k přípravě na zkoušku se dotazují na způsob a intenzitu přípravy na zkoušku a použití dalších materiálů k přípravě. Poslední otázka se táže na hodnocení obtížnosti jednotlivých disciplín písemné části zkoušky. Bez ohledu na důvody, ať už jde o únavu a stres ze zkoušky, či nepochopení systému číselného hodnocení „jako ve škole“, byla tato otázka ponechána v dotazníku jako otázka doplňující čili nepovinná.

Kontrolní otázky ověřující tzv. „lži-faktor“ a pozornost respondentů tak, aby bylo možné vyřadit náhodně vyplňované či jinak znehodnocené dotazníky, jsou umístěny blízko úvodu a závěru dotazníku, konkrétně jde o otázky č. 7 a č. 23. Byly zvoleny základní faktografické otázky týkající se České republiky. Kontrolní otázky se tážou na hlavní město ČR a světadíl, na němž leží ČR. Zde se předpokládá, že neznalost odpovědí na takto základní otázky vypovídá spíše o nepozornosti či náhodném zaškrtnutí odpovědí než o mezeře ve vzdělání respondentů.

Kritéria validity dotazníku

Jak již bylo naznačeno výše, metodologie zpracování dat obsahuje několik kritérií pro uznatelnou validitu dotazníku. Pro platnost dotazníku byla stanovena níže uvedená kritéria.

Zprvé je nutné, aby dotazník obsahoval správně zodpovězené obě kontrolní otázky, resp. správná odpověď na otázku č. 7 je „b) Praha“ a správnou odpovědí na otázku č. 23 je „c) Evropa“. Je-li alespoň jedna z těchto otázek zodpovězena špatně, je dotazník považován za nevalidní a je vyřazen z hodnocení. Nezodpovězená otázka, chybějící odpověď či logicky chybně zodpovězená otázka, např. zaškrtnutím více odpovědí najednou (vyjma otázky č. 22), je považována za špatně zodpovězenou a odpověď na tuto otázku nebyla zahrnuta do celkového souboru.

Dalším kritériem je minimální vyplněnost dotazníku, která byla stanovena na 50 %, a to ve dvou ohledech. Z celkového počtu 26 otázek je nutné, aby bylo zodpovězeno alespoň 13 otázek. Jelikož však dotazník obsahuje 17 věcných (5, 9–22, 24–25), 6 demografických (1–4, 6, 8) otázek, 2 kontrolní (7, 23) otázky a 1 nepovinnou (26) otázku, je zde stanoveno ještě další omezení. Aby měl dotazník dostatečnou vypovídací hodnotu, musí obsahovat platné odpovědi na alespoň 9 věcných otázek, tj. týkajících se zkoušky či marketingové kampaně. Tento počet je stanoven absolutně i přesto, že dotazník obsahuje otázky, které respondent vyplňovat z logiky návaznosti otázek nemá. Jedná se o následující logické návaznosti:

- otázka č. 15 navazuje na č. 14,
- otázka č. 18 navazuje na č. 17, která dále navazuje na č. 16,
- otázka č. 21 navazuje na č. 20, která dále navazuje na č. 19,
- obě otázky č. 22 a č. 25 obsahují možnost odpovědi „Nepřipravoval/a se“, jen v poněkud jiné podobě. Proto byla-li u jedné z těchto otázek vybrána odpověď „Nepřipravoval/a se“, pak se odpovědi na druhou otázku automaticky stávala také odpověď se stejným významem („Ne“) a naopak.

Uvedme příklad na otázkách 14–15. Na otázku „14) Znáte webovou stránku Trvalý pobyt – Čeština pro cizince? www.trvaly-pobyt.cestina-pro-cizince.cz“ navazuje otázka „15) Našli jste na této stránce vše, co jste tam hledali?“. Je-li otázka č. 14 zodpovězena kladně, respondent následně odpovídá na otázku č. 15. Zodpověděl-li otázku č. 14 negativně, otázku č. 15 přeskakuje, nebo je otázka automaticky považována za nevyplněnou.

To ovšem znamená, že při výjimečné konstelaci odpovědí, kdy respondent neužívá ani Facebook, ani YouTube a nezná zmiňovanou webovou stránku (otázky č. 14, 16 a 19), nachází se v jeho dotazníku 5 otázek, na které již nemá odpovídat či jsou jeho odpovědi automaticky zneplatněné. I v takovém případě je však nutno dosáhnout 9 zodpovězených otázek podle výše zmíněného pravidla a dochází tak k zodpovězení de facto až 70 % minima pro celkovou uznatelnou validitu dotazníku.

Posledním kritériem validity dotazníku je věk respondenta. Pro platnost odpovědí, musí tyto být získány od respondentů ve věku od 18 do 60 let, tedy od cizinců, pro něž platí povinnost skládat zkoušku z českého jazyka pro získání povolení k trvalému pobytu v České republice.

Pro úplnost je třeba uvést, že z podstaty základních etických předpokladů společenskovedního výzkumu měl respondent právo neodpovídat na jakoukoli otázku. Jelikož do odpovědí záměrně nebyla zařazena možnost „nevím“, považují se tato minimální kritéria vyplněnosti za cílící na splnění zadání a účelu výzkumu.

Etika a možná rizika výzkumu

Jak už bylo zmíněno, základním předpokladem účasti ve výzkumu je jeho dobrovolnost a naprostá anonymita vyplňování dotazníků. Informace o anonymitě a dobrovolnosti je uvedena v úvodním slovu dotazníku na titulní straně v 5 různých jazycích a osoba odpovědná za výběr dotazníků přímo na zkoušce ji opakuje ústně (česky) vždy v úvodu sběru dat v konkrétním termínu zkoušky.

Jelikož je dotazník anonymní a v souvislosti s relativně čerstvou legislativou „GDPR“ neobsahuje žádné osobní údaje, nejsou třeba další souhlasy a prohlášení ze strany respondentů.

Výzkum byl časově limitován: sběr dat probíhal od května do prosince 2019 následovaný zpracováním, analýzou a tvorbou závěrečné zprávy. Ze zadání vyplývá, že bylo třeba oslovit alespoň 400 respondentů. Zkouška z češtiny pro trvalý pobyt se koná 2x měsíčně, přičemž v průběhu letních měsíců je zájem zpravidla menší než v dalších měsících, zejména v regionech.

Výjezdy na sběr dat proto probíhaly ve spolupráci s jazykovými školami, které informovaly zadavatele o aktuálním stavu zaplněnosti kapacity konkrétního termínu a zhotovitel si následně vybíral vhodná a z hlediska počtu uchazečů výhodná místa konání zkoušky.

Tři sběry dat se konaly v regionech: 2x v Hradci Králové a 1x v Brně. Největší počet uchazečů o zkoušku se nicméně pravidelně nachází v Praze, a proto i velká část výjezdů pro sběr dat proběhla v Praze. V hlavním městě je navíc míra opadnutí zájmu o zkoušku v letních měsících o poznání nižší než v regionech, proto bylo možné považovat riziko nedostatečného počtu oslovených respondentů za minimální.

Riziko větších statistických odchylek v důsledku nepochopení otázek či jazykových bariér, které vyvstalo v předpilotáži, bylo eliminováno překladem celého dotazníku do čtyř dalších jazyků profesionálními překladateli.

Dalším rizikům by měla předejít osobní účast zodpovědné osoby při sběru dat tak, aby bylo dosaženo hladkého průběhu vyplňování dotazníků bez ovlivňování či rušení. V případě rozdávání dotazníků ve více místnostech jazykové školy najednou instruoval zhotovitel osoby, které respondentům dotazníky rozdají a zase sesbírají. Zpravidla šlo o školitele dohlížející na zkoušku v dané třídě.

Demografie respondentů

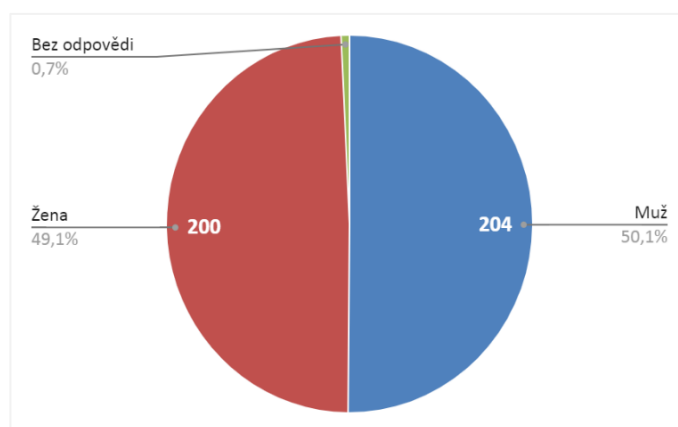
Celkem byla sesbírána data od 542 respondentů, z nichž 407 lidí správně odpovědělo na 2 kontrolní otázky. Následující analýza se tedy zakládala na údajích z celkem 407 dotazníků, které lze považovat za validní dle metodiky sběru dat.

Pohlaví

Otázka 1: Jaké je vaše pohlaví?

Z hlediska pohlaví byl soubor respondentů rozdělen víceméně rovnoměrně (50 % mužů, 49 % žen, zbytek odpověď nevedl), viz graf 1.

Graf 1: pohlaví respondentů

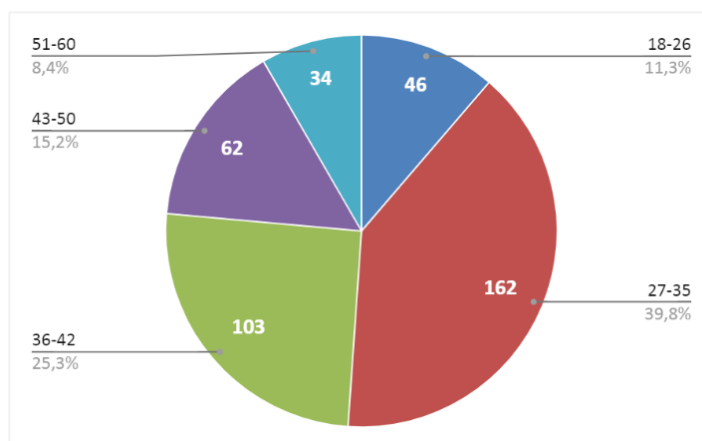

Věk

Otázka 2: Kolik je vám let?

Průměrný věk respondenta činil 36 let, medián spadá do intervalu 27–35 let, přičemž nejpočetnější skupinou (modus) byli také lidé ve věku 27–35 let (téměř 40 %). Čtvrtina respondentů (25,3 %) v okamžiku vyplnění dotazníku byla ve věku od 36 do 42 let. Procento uchazečů ve věku do 26 let činilo 11,3 %. Do střední věkové kategorie 43–50 let patřilo 15,2 % cizinců. Nejméně dotazovaných (8,4 %) bylo mezi uchazeči starší generace ve věku od 51 do 60 let, což je horní věková hranice stanovená Ministerstvem vnitra ČR, pro niž ještě platí nutnost prokázat znalost českého jazyka.

Graf 2: věk respondentů

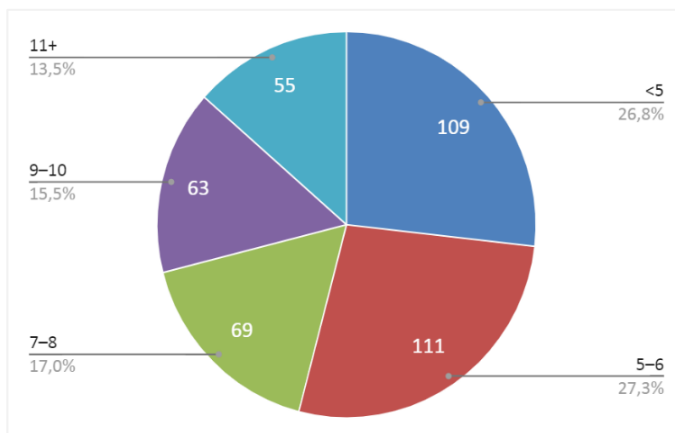

Délka pobytu na území

Otázka 3: Kolik let žijete v ČR?

Více než polovina uchazečů (54,1 %) skládala zkoušku v okamžiku, kdy v České republice pobývala méně než 6 let. Přitom čtvrtina respondentů (26,8 %) absolvovala zkoušku během prvních 5 let pobytu na území, tedy ještě před splněním podmínky 5 let nepřetržitého přechodného pobytu pro získání trvalého pobytu. Během šestého roku pobytu na území složil zkoušku největší počet uchazečů (111 lidí, 27,3 %). Po 7. a dalších rocích pobytu v ČR skládalo zkoušku čím dál méně uchazečů, přičemž rozdíly mezi těmito třemi kategoriemi dosahují pouze 1,5–2 %.

Graf 3: délka pobytu respondentů na území ČR

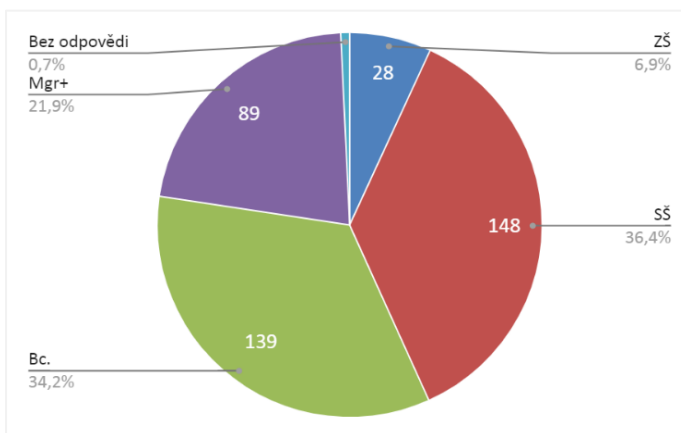

Vzdělání

Otázka 4: Nejvyšší dosažené vzdělání.

Většina respondentů (56,1 %) měla vysokoškolské vzdělání: buď bakalářského, nebo magisterského a vyššího stupně. Více než 36 % uchazečů bylo středoškolsky vzdělaných. Zbývající část lidí uvedla jako odpověď základní vzdělání; tři lidé na otázku týkající se nejvyššího dosaženého vzdělání odpověď nevedli. Je nutné zmínit, že vezmeme-li v úvahu také státní příslušnost cizinců, nejméně uchazečů s vysokou školou bylo mezi Vietnamci, z nichž měla většina vzdělání středoškolské (magisterské a vyšší vzdělání neměl ani jeden respondent s vietnamským občanstvím).

Graf 4: nejvyšší dosažené vzdělání respondentů

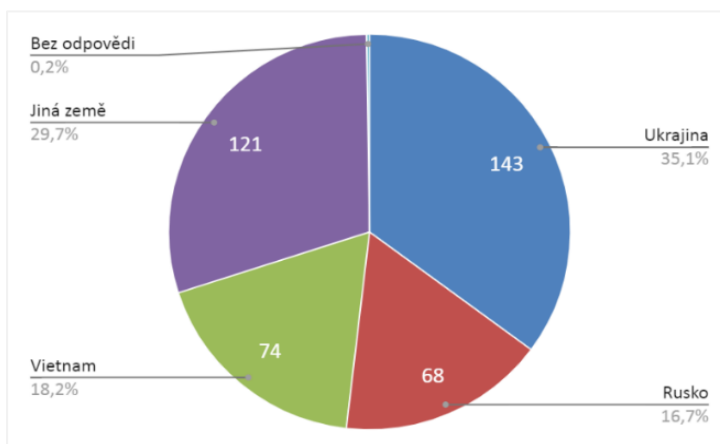

Státní příslušnost

Otázka 6: Jaká je vaše státní příslušnost?

Mezi uchazeči byli nejvíce zastoupeni Ukrajinci (35,1 %), dále občané Vietnamu (18,2 %) a Ruska (16,7 %). Poměrně početná skupina cizinců uvedla státní příslušnost „Jiné země“ (cca 30 %). Mohou sem patřit zejména představitelé některých ruský mluvících států (Bělorusové, Kazaši) a jiných státních příslušností s vysokým zastoupením u zkoušky (Indové, Arabové), kteří neměli svou zemi uvedenou mezi nabízenými variantami odpovědí.

Graf 5: státní příslušnost respondentů

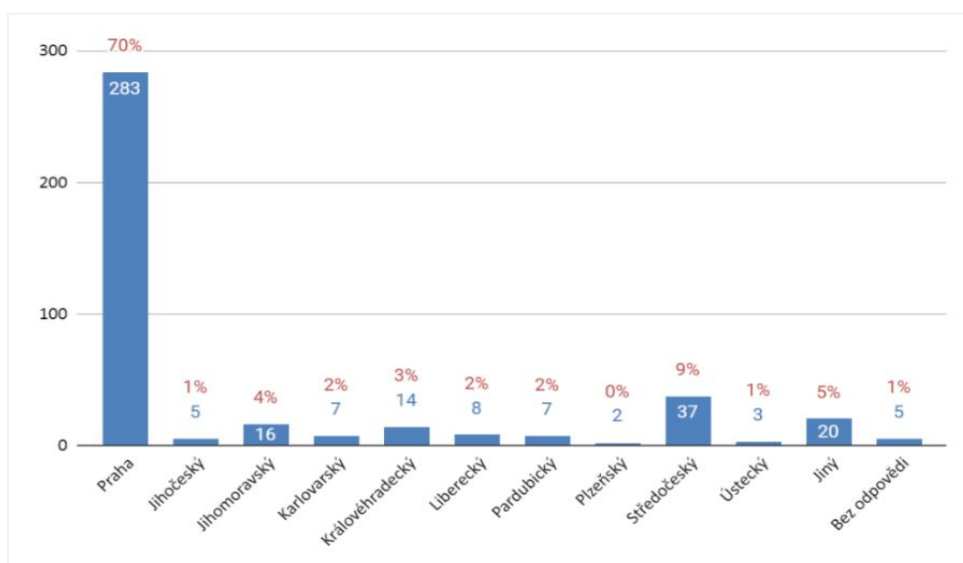

Regionální rozložení

Otázka 8: Ve kterém kraji v ČR žijete?

Naprostá většina respondentů jako své místo pobytu uvedla Prahu, někteří cizinci však kvůli absenci termínů ve svém kraji či jiným důvodům dojížděli na zkoušku ze vzdálenějších regionů jako je například Jihomoravský kraj. Je nutné předem upozornit, že v drtivé většině případů probíhalo šetření na školách v Praze. V hlavním městě se šetření uskutečnilo na dvanácti termínech zkoušky z celkem patnácti proběhlých sběrů. Dva další sběry proběhly v Hradci Králové a jeden v Brně. Zastoupení různých regionů mělo posloužit ke zjištění, zda se odpovědi respondentů z Prahy budou lišit od výsledků zástupců jiných krajů. Při analýze se zjistilo, že struktura těchto souborů odpovědí nevykazuje žádné významné odchylky.

Graf 6: regionální rozložení respondentů

Ověření účinnosti marketingové kampaně

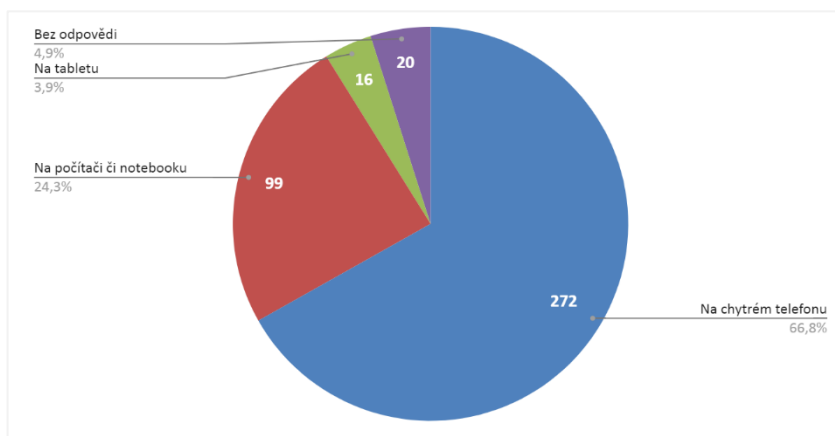
První část dotazníku obsahovala otázky, jejichž cílem bylo zjistit informace o chování uchazečů na internetu a také mimo online svět a posoudit tak smysluplnost využití určitých marketingových kanálů. Kromě toho se šetření zaměřovalo na poznání stávající úrovně povědomí cizinců o existujících marketingových nástrojích jako facebooková stránka, web, a YouTube kanál projektu *Čeština pro trvalý pobyt*.

Způsob prohlížení internetu

Otázka 9: Jak nejčastěji prohlížíte internet?

V rámci jedné z otázek se zjišťoval způsob, jaké prostředky používají respondenti nejčastěji pro „surfování“ na internetu. Většina cizinců používá k prohlížení internetu mobilní telefon (66,8 %). Téměř čtvrtina vyhledává informace z počítače nebo notebooku. Zanedbatelné procento lidí využívá také tablet (viz graf 7). Toto procentuální rozdělení by mohlo sloužit pro efektivní cílení online reklamy a stanovení odpovídajících rozpočtů na jednotlivé segmenty cílové skupiny dle způsobu prohlížení internetu.

Graf 7: způsob prohlížení internetu respondenty

Tabulka 1 znázorňuje rozdělení respondentů dle věku s ohledem na způsob prohlížení internetu. Ve věkové skupině 18–26 let dosahuje míra využití mobilních zařízení enormní hodnoty 87 % (40 ze 46 cizinců v dané kategorii). Se zvyšujícím se věkem patrně klesá podíl cizinců používajících mobilní telefon, a naopak výrazně roste podíl cizinců prohlížejících internet z PC. Tak v nejstarším segmentu 51–60 let činí míra preference mobilních zařízení už jen 47,1 % oproti 32,4 % v případě stolních počítačů a notebooků. Podrobněji viz níže uvedená tabulka 1.

Tabulka 1: způsob prohlížení internetu v rámci jednotlivých věkových skupin

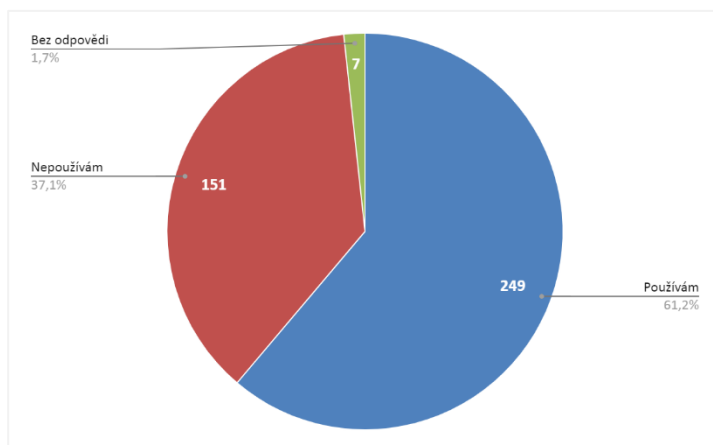
Věk	Jak nejčastěji prohlížíte internet?								Σ	
	Telefon		PC		Tablet		Bez odpovědi			
	%	Q	%	Q	%	Q	%	Q	%	Q
18–26	87,0 %	40	10,9 %	5	2,2 %	1	0,0 %	0	100 %	46
27–35	68,5 %	111	28,4 %	46	1,2 %	2	1,9 %	3	100 %	162
36–42	68,9 %	71	19,4 %	20	5,8 %	6	5,8 %	6	100 %	103
43–50	54,8 %	34	27,4 %	17	6,5 %	4	11,3 %	7	100 %	62
51–60	47,1 %	16	32,4 %	11	8,8 %	3	11,8 %	4	100 %	34
Celkem:	66,8 %	272	24,3 %	99	3,9 %	16	4,9 %	20	100 %	407

Použití sociální sítě Instagram

Otázka 10: Používáte sociální síť Instagram?

Bez ohledu na frekvenci použití navštívuje tuto dnes populární sociální síť celkem 61 % respondentů. Zbylých 37,1 % cizinců tuto sociální platformu buď nezná, nebo vůbec nepoužívá.

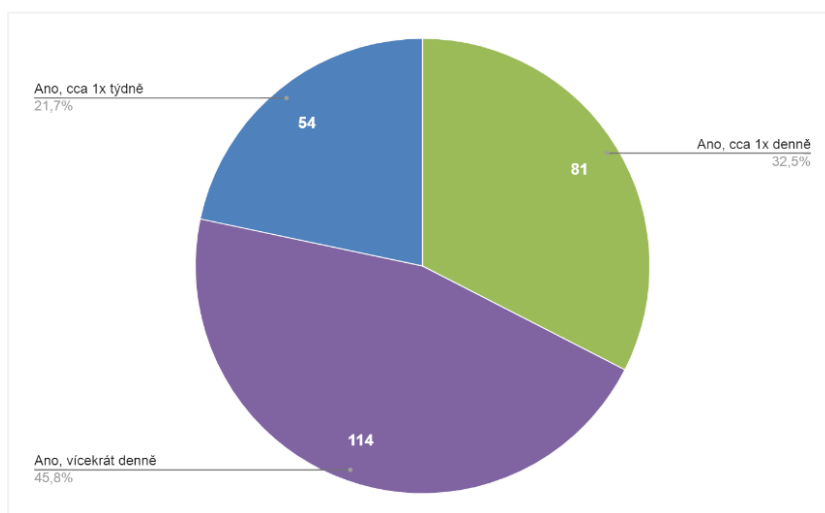
Graf 8: použití Instagramu respondenty

- Obrázková sociální síť, umožňuje sdílení fotografií, videí a chatování s přáteli.
- 500 milionů aktivních uživatelů denně.
- Používá se jako aplikace na mobilu, webová podoba je omezena.

Samotná formulace otázky však umožňuje stanovit, jak často cizinci tuto síť sledují (viz graf 9). Přibližně polovina uživatelů (45,8 %) Instagramu z řád respondentů si prohlíží profily vícekrát denně. Téměř třetina lidí (32,5 %) navštíví tuto síť cca jednou za den. O něco menší je počet respondentů používajících Instagram jednou týdně (21,7 %).

Graf 9: frekvence použití Instagramu respondenty

Pomocí následující tabulky můžeme sledovat frekvenci použití Instagramu různými věkovými kategoriemi cizinců. Plyne z ní, že největší procentní hodnoty se vyskytují u segmentu uživatelů této sociální sítě ve věku 18–26 let (souhrnně 80,4 %, 37 ze 46 respondentů v rámci dané věkové kategorie), přičemž je pro ně typická velmi častá frekvence použití. Se zvyšujícím se věkem se snižuje podíl cizinců používajících Instagram a také frekvence použití (viz tabulka 2). Mezi dotazovanými ve věku 27–42 let nepoužívá nebo nezná Instagram už jen cca třetina lidí (32,7 % a 36,9 % v rámci jednotlivých intervalů: 27–35 a 36–42 let), přičemž mladší kategorie tomu věnuje stále více času. Několikrát denně jej navštívuje 34 % cizinců ve věku 27–35 let oproti 22,3 % ve věku 36–42. Každý druhý cizinec ve věku od 43 do 50 let

tuto síť nepoužívá a pouze 9,7 % z těchto cizinců ji navštíví několikrát denně. Ještě menší podíl uživatelů Instagramu je mezi cizinci nejstarší kategorie – platformu používá pouze 41,2 %. Je však nutné mít na vědomí, že v absolutním vyjádření se jedná o nejmenší skupinu respondentů (34 lidí).

Tabulka 2: použití Instagramu v rámci jednotlivých věkových skupin

Věk	Používáte soc. síť Instagram?										Σ	
	Nepoužívám		Cca 1 týdně		Cca 1 denně		Vícekrát denně		Bez odpovědi			
	%	Q	%	Q	%	Q	%	Q	%	Q	%	Q
18–26	19,6 %	9	6,5 %	3	13,0 %	6	60,9 %	28	0,0 %	0	100 %	46
27–35	32,7 %	53	13,6 %	22	19,1 %	31	34,0 %	55	0,6 %	1	100 %	162
36–42	36,9 %	38	14,6 %	15	22,3 %	23	22,3 %	23	3,9 %	4	100 %	103
43–50	50,0 %	31	16,1 %	10	24,2 %	15	9,7 %	6	0,0 %	0	100 %	62
51–60	58,8 %	20	11,8 %	4	17,6 %	6	5,9 %	2	5,9 %	2	100 %	34
Celkem:	37,1 %	151	13,3 %	54	19,9 %	81	28,0 %	114	1,7 %	7	100 %	407

Frekvence použití této sociální sítě se také liší u cizinců odlišných státních příslušností (viz tabulka 3). Nejčastěji používají Instagram Rusové (52,9 %), u nichž je podíl uživatelů také největší ze všech státních příslušností (75 %). Naopak Vietnamci používají Instagram spíše jednou denně (31,3 %) nebo dokonce jen jednou za několik dní (21,6 %). Pouze 13,5 % Vietnamců navštěvuje platformu několikrát za den, což je nejméně ze všech státních příslušností. Obecně nejméně používají Instagram Ukrajinci (53,8 %), nicméně aktivita představitelů s tímto občanstvím, kteří Instagram používají, je nejvyšší co do počtu denních návštěv (několikrát denně používá Instagram 20,3 % Ukrajinců, jednou denně 19,6 %, jednou za několik dní 11,9 %). Chování dotazovaných příslušníků dalších států se podobá chování ukrajinské komunity, byť je pro ně patrně častější používání Instagramu (32,2 % z nich používá Instagram vícekrát denně).

Tabulka 3: použití Instagramu v rámci skupin s odlišným občanstvím

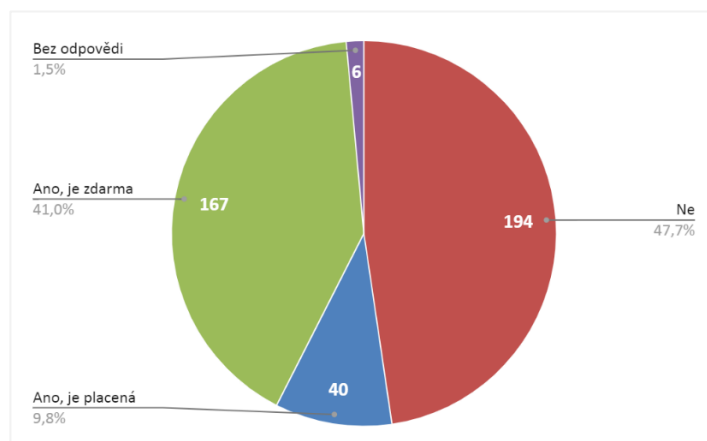
Státní příslušnost	Používáte soc. síť Instagram?										Σ	
	Nepoužívám		Cca 1 týdně		Cca 1 denně		Vícekrát denně		Bez odpovědi			
	%	Q	%	Q	%	Q	%	Q	%	Q	%	Q
Ukrajina	46,2 %	66	11,9 %	17	19,6 %	28	20,3 %	29	2,1 %	3	100 %	143
Rusko	25,0 %	17	7,4 %	5	14,7 %	10	52,9 %	36	0,0 %	0	100 %	68
Vietnam	32,4 %	24	21,6 %	16	31,1 %	23	13,5 %	10	1,4 %	1	100 %	74
Jiné	36,4 %	44	13,2 %	16	16,5 %	20	32,2 %	39	1,7 %	2	100 %	121
Bez odpovědi	0,0 %	0	0,0 %	0	0,0 %	0	0,0 %	0	100 %	1	100 %	1
Celkem:	37,1 %	151	13,3 %	54	19,9 %	81	28,0 %	114	1,7 %	7	100 %	407

Použití mobilní aplikace ke studiu českého jazyka

Otázka 11: Používáte mobilní aplikaci pro učení se češtiny?

Polovina uchazečů používala mobilní aplikaci pro studium češtiny, přičemž ve většině případů se jednalo o neplacený nástroj. Pouze 9,8 % dotazovaných si pořídilo placenou mobilní aplikaci. Žádnou aplikaci nevyužívalo 47,7 % uchazečů.

Graf 10: použití mobilní aplikace pro studium češtiny

Cizinci z různých zemí se v dané otázce vyznačují odlišným chováním (viz tabulka 4). Rusové používají mobilní aplikace v minimální míře (72,1 % z nich je nepoužívá). Pokud je používají, spíše nejsou za ně ochotní platit (26,5 %). Pouze jeden uchazeč s ruským občanstvím z celkem 68 dotazovaných zaplatil za mobilní aplikaci. Naopak mezi Vietnamci bylo 79,8 % těch, kteří se učili pomocí nějaké mobilní aplikace, zároveň jsou nejvíce ochotní za aplikaci platit (14,9 %), i když většina Vietnamců, stejně jako jiní cizinci, preferuje neplacené nástroje (64,9 %). Skoro každý druhý Ukrajinec a občan jiné, neuvedené země používal nějakou mobilní aplikaci na češtinu, ale opět upřednostňoval možnost bezplatného využití.

Tabulka 4: použití mobilní aplikace v rámci skupin s odlišným občanstvím

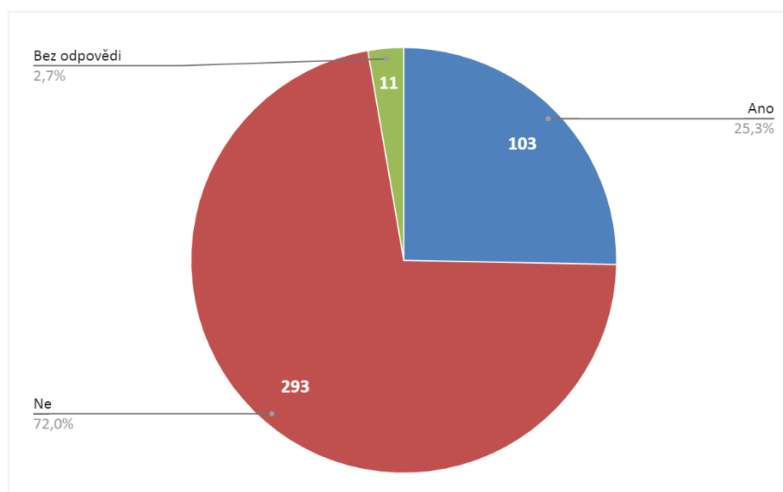
Státní příslušnost	Používáte mobilní aplikaci pro učení se češtiny?								Σ	
	Nepoužívám		Placená		Zdarma		Bez odpovědi			
	%	Q	%	Q	%	Q	%	Q	%	Q
Ukrajina	49,0 %	70	10,5 %	15	37,8 %	54	2,8 %	4	100 %	143
Rusko	72,1 %	49	1,5 %	1	26,5 %	18	0,0 %	0	100 %	68
Vietnam	18,9 %	14	14,9 %	11	64,9 %	48	1,4 %	1	100 %	74
Jiné	49,6 %	60	10,7 %	13	38,8 %	47	0,8 %	1	100 %	121
Bez odpovědi	100 %	1	0,0 %	0	0,0 %	0	0,0 %	0	100 %	1
Celkem:	47,7 %	194	9,8 %	40	41,0 %	167	1,5 %	6	100 %	407

Návštěvnost veřejných knihoven

Otázka 12: Chodíte v ČR do veřejných knihoven?

Následující otázka měla za cíl mimo jiné zjistit smysluplnost využití veřejných knihoven jako marketingového kanálu pro oslovení cílové skupiny. Výsledky ukazují na převahu cizinců, kteří knihovny nenavštěvují (72 %). Do veřejných knihoven chodí pouze čtvrtina respondentů (25,3 %). Oslovovat cizince přes tento kanál by bylo proto málo efektivní. Z hlediska jednotlivých demografických charakteristik (věk, vzdělání, státní příslušnost) nejsou zaznamenány žádné pozoruhodné rozdíly.

Graf 11: návštěvnost veřejných knihoven respondenty

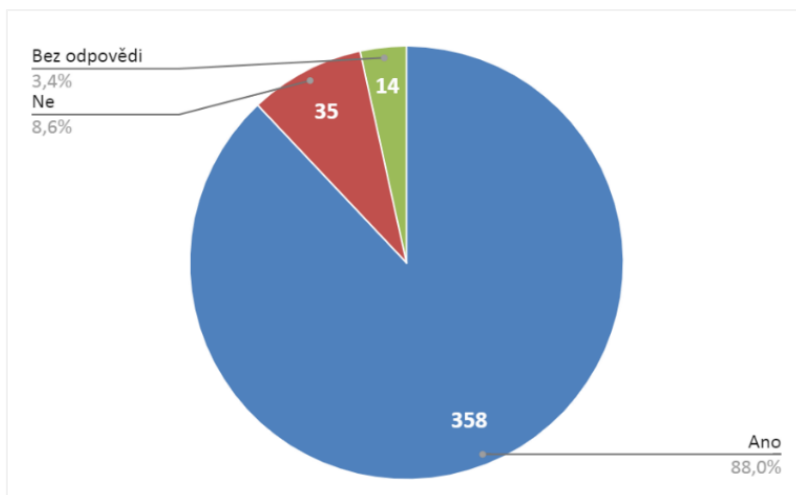

Logo Čeština pro trvalý pobyt

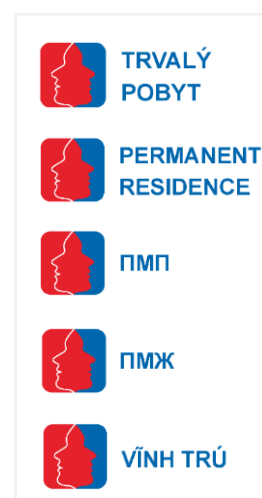
Otázka 13: Znáte toto logo?

Logo projektu v několika jazykových verzích znázorněné v rámci 13. otázky dotazníku nebylo povědomé pouze pro 8,6 % cizinců. Předložené varianty logotypů jsou znázorněny na obrázku 1. Z výsledků šetření vyplynulo, že téměř 90 % respondentů logo zná (viz graf 12).

Graf 12: obecná znalost loga Čeština pro trvalý pobyt respondenty

Obrázek 1: varianty logotypů

Z hlediska státních příslušností se mírně vychyluje ruská státní příslušnost, u níž je patrná nižší úroveň povědomí (83,8 % logo zná) v porovnání s ostatními respondenty. Logo nezná 16,2 % Rusů, 9,1 % Ukrajinců, 6,8 % Vietnamců a pouhých 5 % občanů dalších zemí. Je však nutné přihlídnout ke skutečnosti, že Rusů bylo mezi dotazovanými také nejméně (68 lidí) ze všech kategorizovaných státních příslušností.

Tabulka 5: znalost loga Čeština pro trvalý pobyt v rámci skupin s odlišným občanstvím

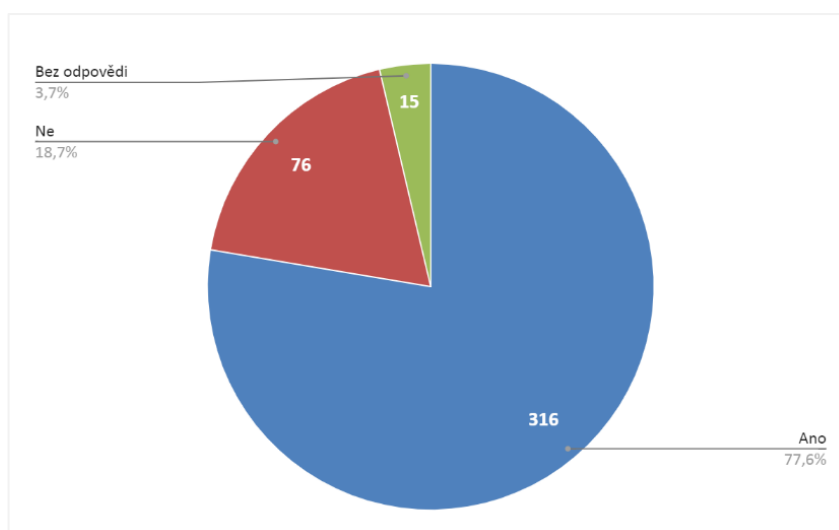
Státní příslušnost	Znáte toto logo?						Σ	
	Ano		Ne		Bez odpovědi		%	Q
	%	Q	%	Q	%	Q		
Ukrajina	86,7 %	124	9,1 %	13	4,2 %	6	100 %	143
Rusko	83,8 %	57	16,2 %	11	0,0 %	0	100 %	68
Vietnam	89,2 %	66	6,8 %	5	4,1 %	3	100 %	74
Jiné	91,7 %	111	5,0 %	6	3,3 %	4	100 %	121
Bez odpovědi	0,0 %	0	0,0 %	0	100 %	1	100 %	1
Celkem:	88,0 %	358	8,6 %	35	3,4 %	14	100 %	407

Webová stránka Trvalý pobyt – Čeština pro cizince

Otázka 14: Znáte webovou stránku Trvalý pobyt – Čeština pro cizince?

Dvě následující otázky se věnovaly zjištění úrovně povědomí cizinců o webových stránkách www.trvaly-pobyt.cestina-pro-cizince.cz. První otázka se týkala znalosti o existenci webu. Bylo zjištěno, že stránku zná 77,6 % respondentů, tedy o 10 % méně, než tomu bylo v případě logotypu.

Graf 13: znalost webových stránek

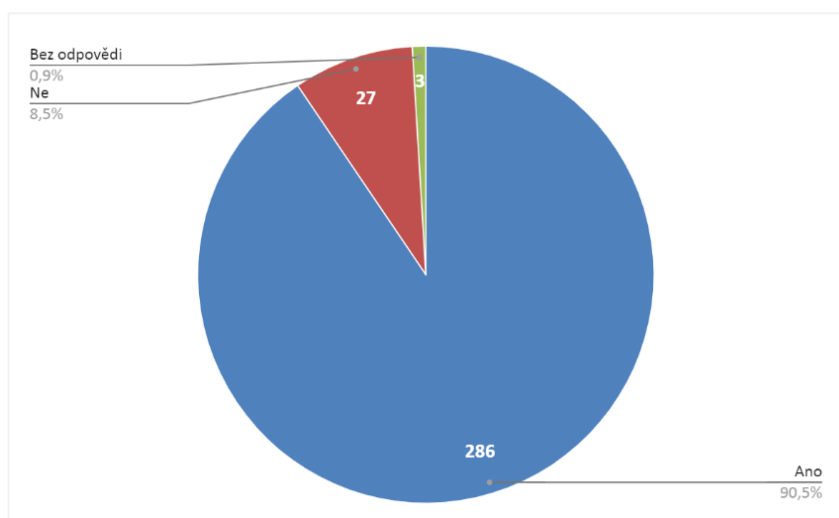

Z hlediska demografických charakteristik této skupiny nebyly zjištěny žádné odchylky. Jednotlivé státní příslušnosti měly zhruba stejný poměr cizinců znajících a neznajících stránku.

Otázka 15: Našli jste na této stránce vše, co jste tam hledali?

V rámci druhé otázky se testoval přínos webové stránky pro cizince, tj. zda tam našli vše, co hledali. Ze 316 respondentů, kteří znali web *Trvalý pobyt – Čeština pro cizince*, 9 z 10 lidí tam našlo informaci, kterou hledalo (90,5 %). Necelým 9 % cizincům (8,5 %) stránka vůbec nebo částečně nepomohla.

Graf 14: přínos webových stránek pro respondenta

Pohled na tuto otázku z hlediska občanství respondentů může pomoci zjistit prostor pro zlepšení na webové stránce (viz tabulka 6). Je patrné, že pro Rusy a občany neuvedených zemí má stránka určité potíže při vyhledávání informací, i když nejsou rozdíly mezi vykázanými hodnotami v rámci zkoumaných státních příslušností závratně velké. Celkem 13,2 % Rusů respektive 11,3 % občanů nekategorizovaných států nenašlo to, co hledalo. Toto může být způsobeno mimo jiné i nedostatečnou kvalitou překladu textů na stránce do ruštiny. V případě jiné státní příslušnosti – do ostatních jazyků kromě vietnamštiny a ukrajinštiny. Naopak zřejmě ukrajinská verze webu nejlépe odpovídá potřebám uchazečů (94,4 % tam našlo vše co hledalo), nelze to však říct s jistotou, protože Ukrajinci mohli vyhledávat informace také na ruské verzi webu. Pro Vietnamce byla návštěva stránky také uspokojivá: 91,2 % z nich našlo vše, co potřebovalo. Ovšem je nutné upozornit, že nejde přesně určit, zda při hodnocení stránky měl respondent na mysli právě svoji jazykovou mutaci, jelikož mohl hledat informace například na české verzi webu či v jiné jazykové mutaci, které rozumí.

Tabulka 6: přínos webových stránek pro respondenty s odlišným občanstvím

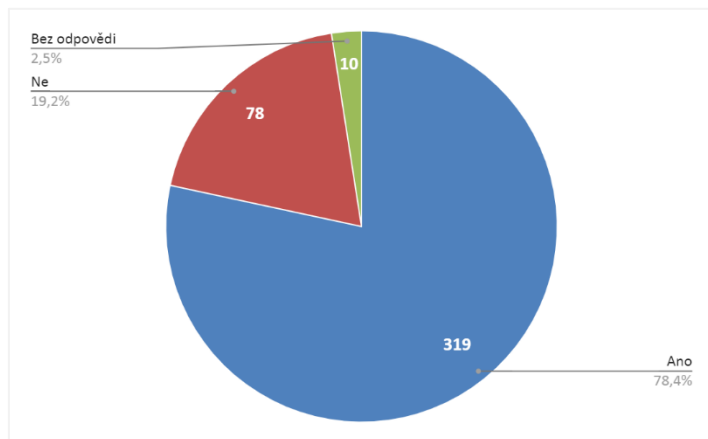
Státní příslušnost	Našli jste na této stránce vše?						Σ	
	Ano		Ne		Bez odpovědi		%	Q
	%	Q	%	Q	%	Q		
Ukrajina	94,4 %	102	3,7 %	4	1,9 %	2	100 %	108
Rusko	86,8 %	46	13,2 %	7	0,0 %	0	100 %	53
Vietnam	91,2 %	52	7,0 %	4	1,8 %	1	100 %	57
Jiné	88,7 %	86	11,3 %	11	0,0 %	0	100 %	97
Bez odpovědi	0,0 %	0	100 %	1	0,0 %	0	100 %	1
Celkem:	90,5 %	286	8,5 %	27	0,9 %	3	100 %	316

Použití sociální sítě Facebook

Otázka 16: Používáte Facebook?

Sada tří otázek se týkala prezence cizinců na této sociální síti, úrovně povědomí a přínosu facebookové stránky *Čeština pro trvalý pobyt*. Facebook používá 78,4 % respondentů šetření. Téměř pětina tuto sociální síť nepoužívá (19,2 %).

Graf 15: použití Facebooku respondenty

- Nejrozšířenější sociální síť na světě, kde se lidé sdružují a vzájemně spolu komunikují.
- Umožňuje sdílet osobní informace, multimediální data prostřednictvím chatů, zpráv a komentářů.
- Nabízí možnost placené reklamy.
- 2,7 mld. aktivních uživatelů denně.

Největší podíl uživatelů Facebooku v rámci cílové skupiny tvoří lidé ve věku 27–35 (84 %) a také 36–42 (80,6 %) let, viz tabulka 7. Se zvyšujícím se věkem tento podíl klesá: ve věku 51–60 let používá Facebook 64,7 %. Největší podíl respondentů v tomto věku nevedl žádnou odpověď (11,8 %). Lze předpokládat, že nemusí vědět, co Facebook vůbec je, a potom jej také logicky nepoužívají.

Je zajímavé, že podíl cizinců ve věku 18 až 26 let používajících Facebook (73,9 %) je menší než u starších lidí. Může to také souviset s údaji získanými v rámci jiné otázky týkající se použití sociální sítě Instagram, z níž vyplynulo, že touto věkovou kategorií je Instagram používán nejvíce a nejčastěji. Část cizinců mezi 18 a 26 lety tedy zřejmě používá jenom Instagram či minimálně tuto obrázkovou sociální síť upřednostňuje.

Tabulka 7: použití Facebooku v rámci jednotlivých věkových skupin

Věk	Používáte Facebook?						Σ	
	Ano		Ne		Bez odpovědi			
	%	Q	%	Q	%	Q	%	Q
18–26	73,9 %	34	26,1 %	12	0,0 %	0	100 %	46
27–35	84,0 %	136	13,6 %	22	2,5 %	4	100 %	162
36–42	80,6 %	83	19,4 %	20	0,0 %	0	100 %	103
43–50	71,0 %	44	25,8 %	16	3,2 %	2	100 %	62
51–60	64,7 %	22	23,5 %	8	11,8 %	4	100 %	34
Celkem:	78,4 %	319	19,2 %	78	2,5 %	10	100 %	407

Přítomnost na Facebooku cizinců jednotlivých státních příslušností směřuje k průměrným hodnotám platným pro celkový soubor. Podíl uživatelů většiny státních příslušností se pohybuje mezi 70 % a 80 %. Pouze u Vietnamců je zřetelný větší podíl lidí používajících danou sociální síť (93,2 %), viz tabulka 8.

Tabulka 8: použití Facebooku v rámci skupin s odlišným občanstvím

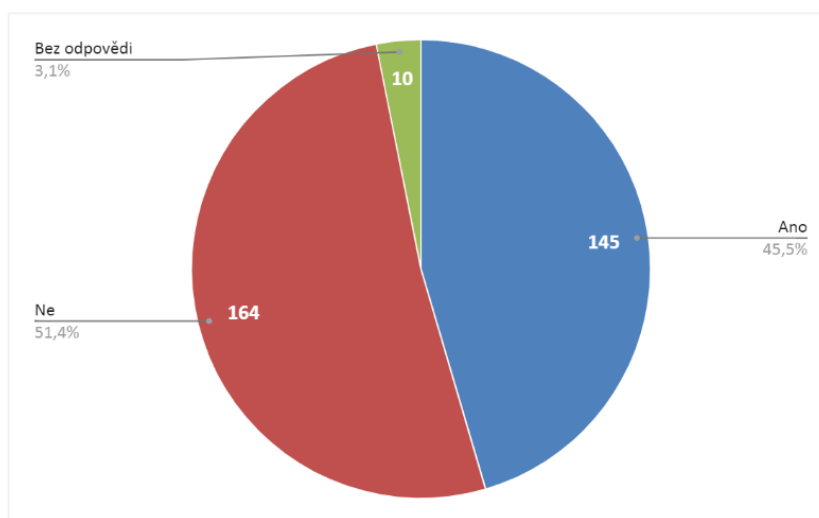
Státní příslušnost	Používáte Facebook?						Σ	
	Ano		Ne		Bez odpovědi		%	Q
	%	Q	%	Q	%	Q		
Ukrajina	71,3 %	102	23,8 %	34	4,9 %	7	100 %	143
Rusko	79,4 %	54	20,6 %	14	0,0 %	0	100 %	68
Vietnam	93,2 %	69	2,7 %	2	4,1 %	3	100 %	74
Jiné	76,9 %	93	23,1 %	28	0,0 %	0	100 %	121
Bez odpovědi	100 %	1	0,0 %	0	0,0 %	0	100 %	1
Celkem:	78,1 %	318	19,2 %	78	2,5 %	10	100 %	407

Facebooková stránka Čeština pro trvalý pobyt

Otázka 17: Znáte facebookovou stránku Čeština pro trvalý pobyt?

Z řád cizinců používajících Facebook (319 lidí) zná stránku *Čeština pro trvalý pobyt* méně než polovina respondentů (45,5 %).

Graf 16: znalost facebookové stránky respondenty

Z hlediska věkových kategorií je tato stránka nejméně známa mezi cizinci ve věku 18–26 let (14,7 %). Podrobněji viz tabulka 9. Také u respondentů ve věku 27–35 let převažoval podíl neznajících stránku *Čeština pro trvalý pobyt* (61,8 % oproti 36 % znajících). Lze si všimnout, že s rostoucím věkem znal o existenci stránky čím dál větší podíl cizinců. Například mezi uchazeči ve věku 36–42 let znalo stránku již 56,6 % a v nejstarším segmentu 51–60 let vědělo o stránce 72,7 % cizinců. Většina mladších lidí do 35 let naopak o stránce nevěděla. Jeden z možných důvodů může být proaktivnější přístup v případě starších lidí, tedy že potřebné informace ke zkoušce spíše sami vyhledávali a našli tak i facebookovou stránku *Čeština pro trvalý pobyt*.

Tabulka 9: znalost facebookové stránky v rámci jednotlivých věkových skupin

Věk	Znáte facebookovou stránku?						Σ	
	Ano		Ne		Bez odpovědi		%	Q
	%	Q	%	Q	%	Q		
18–26	14,7 %	5	82,4%	28	2,9 %	1	100 %	34
27–35	36,0 %	49	61,8%	84	2,2 %	3	100 %	136
36–42	56,6 %	47	38,6%	32	4,8 %	4	100 %	83
43–50	63,6 %	28	36,4%	16	0,0 %	0	100 %	44
51–60	72,7 %	16	18,2%	4	9,1 %	2	100 %	22
Celkem:	45,5 %	145	51,4%	164	3,1 %	10	100 %	319

Odlišnou úroveň povědomí o stránce můžeme pozorovat i u cizinců z různých států (tabulka 10). Většina Rusů a cizinců z neuvedených zemí nezná stránku *Čeština pro trvalý pobyt* (77,8 % a 67,7 %). Naopak 71 % Vietnamců stránku zná. U Ukrajinců je tento poměr přibližně polovina ku polovině.

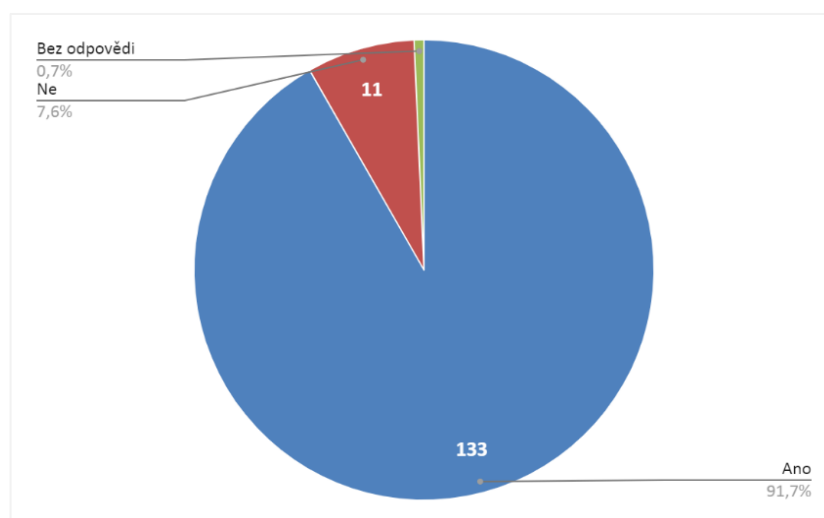
Tabulka 10: znalost facebookové stránky v rámci skupin s odlišným občanstvím

Státní příslušnost	Znáte facebookovou stránku?						Σ	
	Ano		Ne		Bez odpovědi		%	Q
	%	Q	%	Q	%	Q		
Ukrajina	53,9 %	55	42,2 %	43	3,9 %	4	100 %	102
Rusko	22,2 %	12	77,8 %	42	0,0 %	0	100 %	54
Vietnam	71,0 %	49	21,7 %	15	7,2 %	5	100 %	69
Jiné	31,2 %	29	67,7 %	63	1,1 %	1	100 %	93
Bez odpovědi	0,0 %	0	100 %	1	0,0 %	0	100 %	1
Celkem:	45,5 %	145	51,4 %	164	3,1 %	10	100 %	319

Otázka 18: Našli jste tam vše, co jste hledali?

Pro 9 z 10 cizinců byly informace zveřejněné na facebookové stránce přínosné (91,7 %). Tento fakt se zjišťoval v rámci 18. otázky. Při jejím hodnocení se počítalo pouze s respondenty znajícími facebookovou stránku. Výsledek ukazuje graf 17.

Graf 17: přínos facebookové stránky pro respondenty

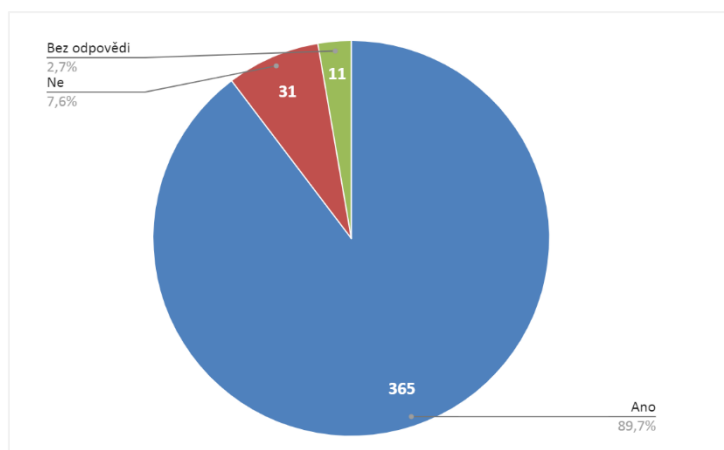
Použití YouTube

Tři otázky ve vztahu k YouTube měly za cíl zjistit míru prezenze cílové skupiny na této platformě a také úroveň jejího povědomí o kanálu *Čeština pro trvalý pobyt* a jeho přínosu pro ni.

Otázka 19: Používáte YouTube?

Téměř 90 % respondentů prohlíží videa na YouTube. Necelých 8 % cizinců tuto platformu nepoužívá.

Graf 18: použití YouTube respondenty

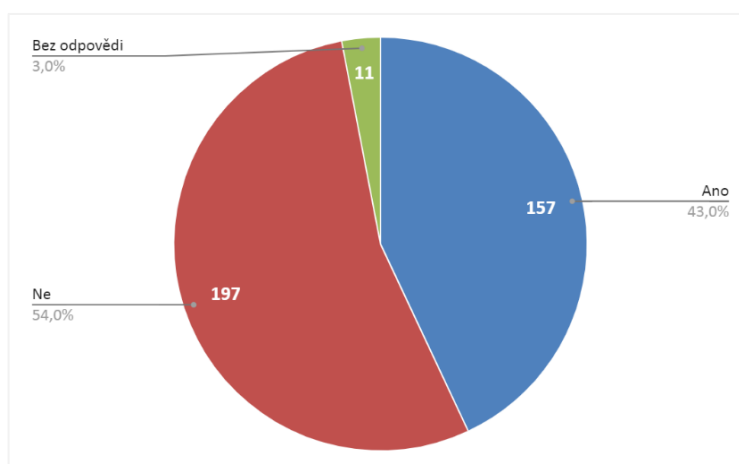
- Největší online platforma pro sdílení videí.
- Na vlastní kanál lze nahrávat videa a vytvářet tematické seznamy.
- Komunikace s fanoušky přes komentáře pod videi.
- Umožňuje přímé přenosy.
- Google nabízí možnost placené propagace přes YouTube.
- Více než 2 mld. aktivních uživatelů denně.

YouTube kanál Čeština pro trvalý pobyt

Otázka 20: Znáte YouTube kanál Čeština pro trvalý pobyt?

Přestože převážná většina cizinců sleduje YouTube, 54 % z nich nezná kanál *Čeština pro Trvalý pobyt*. Povědomí o kanálu mělo 43 % respondentů.

Graf 19: znalost YouTube kanálu respondenty

Nejvíce cizinců, kteří neznají YouTube kanál, mělo ruské občanství (70 %), oproti tomu většina Vietnamců kanál znala (69,7 %). Zjištěné hodnoty u cizinců ostatních státních příslušností se pohybovaly kolem průměru (viz tabulka 11).

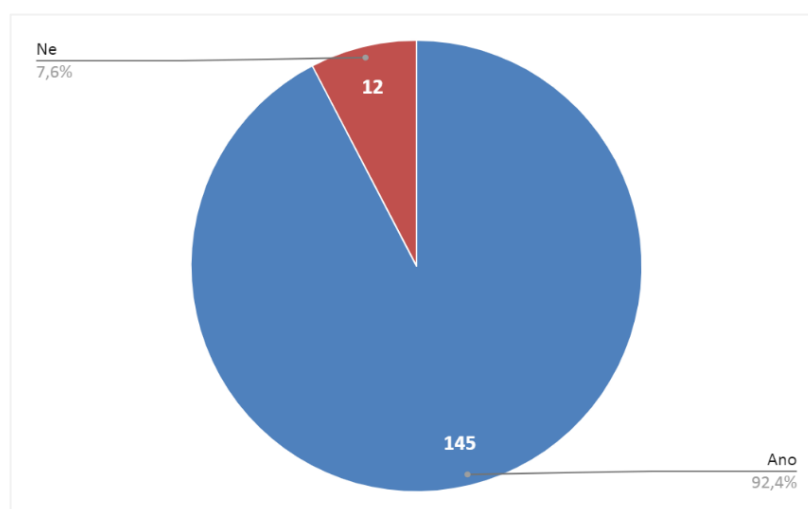
Tabulka 11: znalost YouTube kanálu v rámci skupin s odlišným občanstvím

Státní příslušnost	Znáte YouTube kanál?						Σ	
	Ano		Ne		Bez odpovědi		%	Q
	%	Q	%	Q	%	Q		
Ukrajina	40,0 %	50	56,0 %	70	4,0 %	5	100 %	125
Rusko	28,3 %	17	70,0 %	42	1,7 %	1	100 %	60
Vietnam	69,7 %	46	25,8 %	17	4,5 %	3	100 %	66
Jiné	38,6 %	44	59,6 %	68	1,8 %	2	100 %	114
Celkem:	43,0 %	157	54,0 %	197	3,0 %	11	100 %	365

Otázka 21: Našli jste tam, co jste hledali?

Je pozoruhodné, že drtivá většina cizinců (92,4 %), kteří znají YouTube kanál projektu, našla tam vše, co hledala. Pouhých 7,6 % dotazovaných nenašlo na kanále hledané informace.

Graf 20: přínos YouTube kanálu pro respondenty

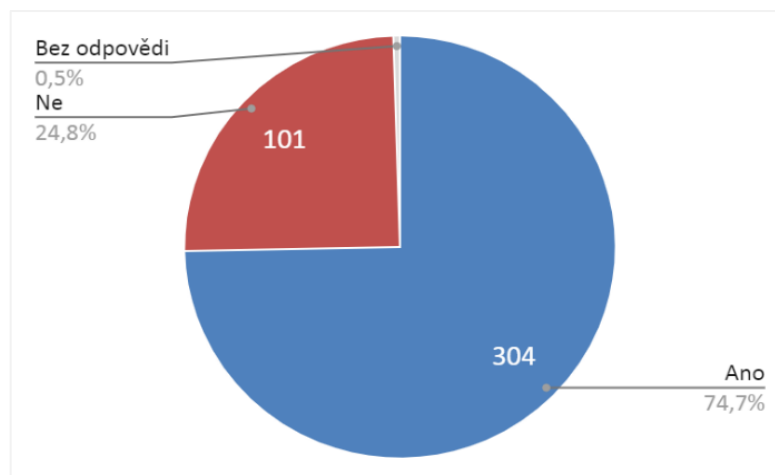
Otázky týkající se zkoušky z češtiny pro trvalý pobyt

Opakování zkoušky

Otázka 5: Skládáte dnes zkoušku poprvé?

První otázka ve vztahu k samotné zkoušce položená na začátku dotazníku v rámci 5. otázky měla za cíl zjistit, zda respondent zkoušku opakuje, nebo se jedná o jeho první bezplatný pokus. Z celkového souboru 407 respondentů téměř 75 % skládalo zkoušku poprvé. Pro čtvrtinu respondentů to byl minimálně druhý pokus.

Graf 21: opakování zkoušky respondenty

Vzhledem k nadpoloviční části respondentů, kteří se zkoušky účastnili poprvé, lze konstatovat, že výsledky celého šetření jsou relativně spolehlivé, neboť možné duplicitní odpovědi nepřesahují ani čtvrtinu celkového počtu získaných dotazníků. Nelze však samozřejmě s jistotou vyloučit možnost zkreslení výsledků šetření v důsledku nepravdivě uvedených odpovědí respondentů, byť se mechanismus kontrolních otázek snaží toto riziko maximálně eliminovat. Podrobněji viz kapitola Kritéria validity dotazníku. V případě dalších kvantitativních šetření by nebylo na škodu zahrnout do ankety, potažmo metodiky výzkumu, také mechanismus, který by s jistotou vyloučil duplicitní získání dotazníků od osoby, jež zkoušku opakuje.

Opakování zkoušky a úroveň vzdělání

Lze předpokládat, že úspěšnost na zkoušce (a tedy i četnost jejího opakování) určitým způsobem souvisí s úrovní vzdělání uchazečů. Pro zkoumání této závislosti porovnáme získaná data o struktuře uchazečů s různou úrovní vzdělání podle toho, zda zkoušku opakovali, nebo absolvovali první pokus.

Tabulka 12 nabízí obecný pohled na rozdělení odpovědí respondentů na tuto otázku ve vztahu k úrovni vzdělání. Zjišťujeme, že nejvíce respondentů (50,5 %) opakujících zkoušku mělo středoškolské vzdělání. Nejméně opakujících uchazečů je s minimálně magisterským vzděláním – 5,9 %. Můžeme také shrnout, že zkoušku opakovalo 31,6 % respondentů s vysokoškolským vzděláním bez ohledu na jeho stupeň a 66,3 % uchazečů bez vysokoškolského vzdělání.

Tabulka 12: opakování zkoušky napříč skupinami s odlišnou úrovní vzdělání

Vzdělání	Skládáte dnes zkoušku poprvé?						Σ	
	Ano		Ne		Bez odpovědi		%	Q
	%	Q	%	Q	%	Q		
ZŠ	3,9 %	12	15,8 %	16	0,0 %	0	6,9 %	28
SŠ	31,3 %	95	50,5 %	51	100 %	2	36,4 %	148
Bc.	37,2 %	113	25,7 %	26	0,0 %	0	34,2 %	139
Mgr+	27,3 %	83	5,9 %	6	0,0 %	0	21,9 %	89
Bez odpovědi	0,3 %	1	2,0 %	2	0,0 %	0	0,7 %	3
Celkem:	100 %	304	100 %	101	100 %	2	100 %	407

Zjistit výkyvy v chování cizinců s odlišným vzděláním uvnitř jednotlivých skupin umožňuje následující tabulka 13. Je patrné, že největších rozdílů v rámci vyznačených kategorií vzdělání dosahují hodnoty ve vztahu k vysokoškolskému vzdělání. Například zkoušku opakovalo pouhých 6,7 % uchazečů s minimálně magisterským vzděláním, naopak 93,3 % z nich ji dělalo poprvé. Tyto hodnoty jsou nejvzdálenější od průměru (74,7 % odpovědělo ano, 24,8 % – ne). Podobné je to také u uchazečů s bakalářským stupněm vzdělání a střední školou, avšak s tendencí klesajícího rozdílu mezi hodnotami. Nakonec většina dotazovaných se základním vzděláním zkoušku minimálně jednou opakovala (57,1 %). Při obecném pohledu na následující tabulku je patrná záporná korelace: se zvýšením úrovně vzdělání se snižuje procento uchazečů opakujících zkoušku z češtiny pro trvalý pobyt a naopak.

Tabulka 13: opakování zkoušky v rámci skupin s odlišnou úrovní vzdělání

Vzdělání	Skládáte dnes zkoušku poprvé?						Σ	
	Ano		Ne		Bez odpovědi		%	Q
	%	Q	%	Q	%	Q		
ZŠ	42,9 %	12	57,1 %	16	0,0 %	0	100 %	28
SŠ	64,2 %	95	34,5 %	51	1,4 %	2	100 %	148
Bc.	81,3 %	113	18,7 %	26	0,0 %	0	100 %	139
Mgr+	93,3 %	83	6,7 %	6	0,0 %	0	100 %	89
Bez odpovědi	33,3 %	1	66,7 %	2	0,0 %	0	100 %	3
Celkem:	74,7 %	304	24,8 %	101	0,5 %	2	100 %	407

Opakování zkoušky a počet let v České republice

Na míru opakování zkoušky může mít také vliv počet let, které uchazeč strávil v ČR. Jak plyne z níže uvedené kontingenční tabulky 14, nejčastěji zkoušku opakovali respondenti s dobou pobytu v ČR od 9 do 10 let (28,7 %). Ze všech uchazečů skládajících zkoušku poprvé měli největší podíl 30,6 % respondenti žijící v ČR méně než 5 let. Podobně velké je procento uchazečů s dobou pobytu mezi 5 a 6 lety.

Tabulka 14: opakování zkoušky napříč skupinami s odlišným počtem let v ČR

Kolik let žijete v ČR?	Skládáte dnes zkoušku poprvé?						Σ	
	Ano		Ne		Bez odpovědi		%	Q
	%	Q	%	Q	%	Q		
<5	30,6 %	93	14,9 %	15	50,0 %	1	26,8 %	109
5–6	29,9 %	91	19,8 %	20	0,0 %	0	27,3 %	111
7–8	16,4 %	50	18,8 %	19	0,0 %	0	17,0 %	69
9–10	10,9 %	33	28,7 %	29	50,0 %	1	15,5 %	63
11+	12,2 %	37	17,8 %	18	0,0 %	0	13,5 %	55
Celkem:	100 %	304	100 %	101	100 %	2	100 %	407

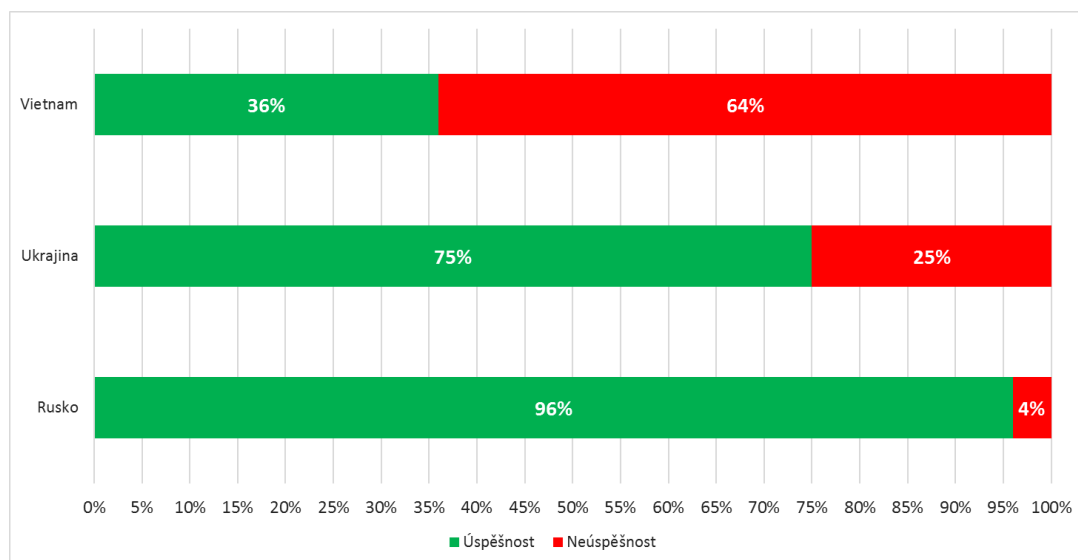
V rámci zkoumané otázky zjištěné procentuální hodnoty jednotlivých segmentů cílové skupiny víceméně odpovídají celkovému rozdělení (viz tabulka 15). Tedy kromě délky pobytu v ČR 9–10 let vykazují všechny kategorie převažující podíl respondentů skládajících zkoušku poprvé, a to s klesající tendencí. Čím delší je pobyt uchazeče v ČR, tím je v rámci jednotlivých kategorií více uchazečů opakujících zkoušku, což lze vysvětlit mimo jiné kumulací předchozích neúspěšných pokusů o složení zkoušky stoupající s věkem uchazečů. Například jenom 13,8 % respondentů s dobou pobytu méně než 5 let zkoušku dělalo minimálně podruhé, zatímco uchazečů s dobou pobytu v ČR přes 11 let bylo 32,7 %.

Tabulka 15: opakování zkoušky v rámci skupin s odlišným počtem let v ČR

Kolik let žijete v ČR?	Skládáte dnes zkoušku poprvé?						Σ	
	Ano		Ne		Bez odpovědi			
	%	Q	%	Q	%	Q	%	Q
<5	85,3 %	93	13,8 %	15	0,9 %	1	100 %	109
5–6	82,0 %	91	18,0 %	20	0,0 %	0	100 %	111
7–8	72,5 %	50	27,5 %	19	0,0 %	0	100 %	69
9–10	52,4 %	33	46,0 %	29	1,6 %	1	100 %	63
11+	67,3 %	37	32,7 %	18	0,0 %	0	100 %	55
Celkem:	74,7 %	304	24,8 %	101	0,5 %	2	100 %	407

Zmíněnou odchylku od trendu v rámci kategorie doby pobytu 9–10 let lze zdůvodnit větším zastoupením respondentů s vietnamským občanstvím v dané kategorii (konkrétně se jedná o 15 osob z 18). U této státní příslušnosti je úspěšnost u zkoušky v porovnání s cizinci s odlišným občanstvím obecně nižší, a například za rok 2019 dle statistických údajů Národního ústavu pro vzdělávání činila pouze 36 % (viz graf 22).

Graf 22: úspěšnost cizinců z různých států u zkoušky v roce 2019 (údaje NPI)

Opakování zkoušky a státní příslušnost

Jak plyne z následující tabulky, v rámci zkoumaných státních příslušností byli ti, kteří opakovali zkoušku, nejvíce zastoupeni mezi občany Vietnamu. Jejich podíl na souboru všech respondentů se dvěma a více pokusy činil 46,5 %. Na opačné straně stojí Rusové, kteří se na opakování zkoušky podíleli nejméně: těch jsou zastoupena pouhá 2 %.

Tabulka 16: opakování zkoušky napříč skupinami s odlišným občanstvím

Státní příslušnost	Skládáte dnes zkoušku poprvé?						Σ	
	Ano		Ne		Bez odpovědi		%	Q
	%	Q	%	Q	%	Q		
Ukrajina	37,2 %	113	27,7 %	28	100 %	2	35,1 %	143
Rusko	21,7 %	66	2,0 %	2	0,0 %	0	16,7 %	68
Vietnam	8,9 %	27	46,5 %	47	0,0 %	0	18,2 %	74
Jiné	32,2 %	98	22,8 %	23	0,0 %	0	29,7 %	121
Bez odpovědi	0,0 %	0	1,0 %	1	0,0 %	0	0,2 %	1
Celkem:	100 %	304	100 %	101	100 %	2	100 %	407

Při zkoumání státní příslušnosti cizince ve vztahu k položené otázce (viz tabulka 17) odpovídají všechny kategorie kromě Vietnamu rozdělení celkového souboru, tj. větší podíl mají vždy respondenti skládající zkoušku poprvé. Dotazovaný, který měl vietnamské občanství, spíše zkoušku opakoval (63,5 %), než ji dělal poprvé (36,5 %). Ze všech cizinců nejméně zkoušku opakovalo uchazečů s ruským občanstvím (2,9 %).

Tabulka 17: opakování zkoušky v rámci skupin s odlišným občanstvím

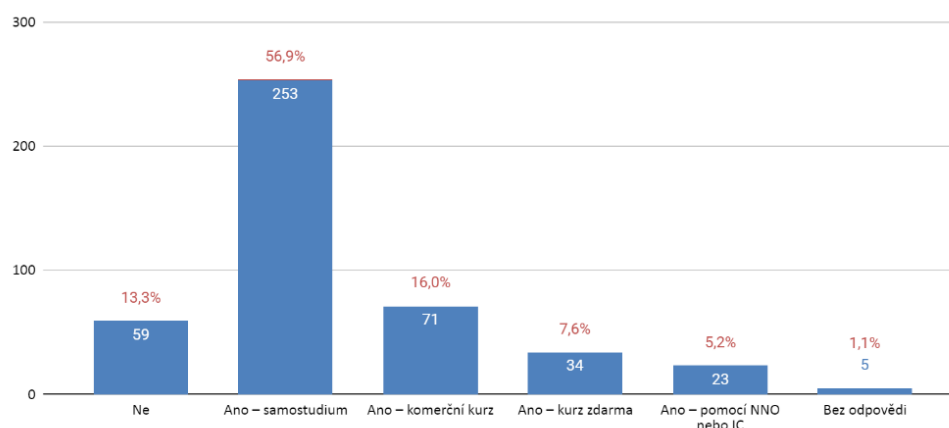
Státní příslušnost	Skládáte dnes zkoušku poprvé?						Σ	
	Ano		Ne		Bez odpovědi		%	Q
	%	Q	%	Q	%	Q		
Ukrajina	79 %	113	19,6 %	28	1,4 %	2	100 %	143
Rusko	97,1 %	66	2,9 %	2	0,0 %	0	100 %	68
Vietnam	36,5 %	27	63,5 %	47	0,0 %	0	100 %	74
Jiné	80,9 %	98	19,0 %	23	0,0 %	0	100 %	121
Bez odpovědi	0 %	0	100 %	1	0,0 %	0	100 %	1
Celkem:	74,7 %	304	24,8 %	101	0,5 %	2	100 %	407

Příprava na zkoušku

Otázka 22: Připravovali jste se na zkoušku?

Pro zjištění způsobu, jakým se uchazeči připravovali na zkoušku a jestli se na ni vůbec připravovali, byla položena výše zmíněná uzavřená otázka s možností výběru několika odpovědí. Vzhledem k charakteru otázky se při hodnocení pracovalo s počtem výskytu odpovědí, nikoliv s počtem respondentů. Následující sloupcový graf znázorňuje četnosti výskytu jednotlivých odpovědí, jejichž celkový počet činil 445.

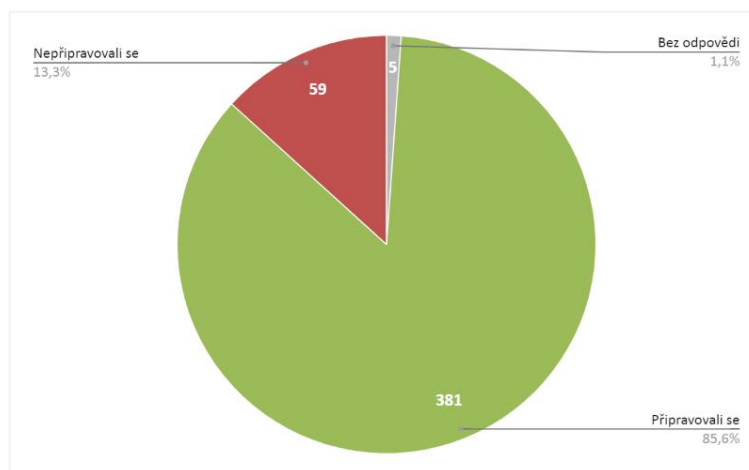
Graf 23: způsob přípravy na zkoušku respondenty

Na zkoušku se vůbec nepřipravovalo 13,3 % dotazovaných. Největší procento respondentů se na zkoušku připravovalo samostatně: 56,9 %. Nejméně lidí využilo pomoci nevládních neziskových organizací (NNO) nebo integračních center (IC): pouze 5,2 %. Stojí také za zmínku, že dvojnásobně více respondentů navštěvovalo placený kurz oproti návštěvnosti neplacených kurzů (16 % vs. 7,6 %). Důvodem však může být mj. malá nabídka neplacených kurzů, jejich plná obsazenost nebo naopak nedostatečná propagace.

Pokud nebereme v úvahu způsob přípravy uchazečů, ale pouze fakt, zda se na zkoušku připravovali či ne, lze veškeré výsledky shrnout a znázornit pomocí následujícího koláčového grafu. Převážná většina dotazovaných se na zkoušku přece jen nějakým způsobem připravovala (85,6 %).

Graf 24: příprava na zkoušku respondenty

Příprava na zkoušku a státní příslušnost

Pomocí následující tabulky můžeme sledovat různé přístupy k přípravě na zkoušku u uchazečů odlišného státního občanství. Mezi respondenty, kteří se na zkoušku připravovali nejméně, bylo nejvíce Ukrajinců (37,3 %) a uchazečů s jinou státní příslušností (37,3 %). Naopak nejmenší zastoupení měli v rámci dané skupiny Vietnamci s 6,8 %. Nejvíce uchazečů, kteří se připravovali svépomocí, bylo z Ukrajiny (42,3 %). Naopak Ukrajinci byli nejméně zastoupení mezi těmi, kteří využili v rámci přípravy komerčního kurzu (9,9 %), a to i s přihlédnutím k faktu, že bylo respondentů této státní příslušnosti mezi dotazovanými nejvíce ze všech: 35,1 %. Je pozoruhodné, že převážná většina respondentů, kteří využili při přípravě neplaceného kurzu, byla tvořena Vietnamci (52,9 %).

Tabulka 18: příprava na zkoušku napříč skupinami s odlišným občanstvím

Státní příslušnost	Připravovali jste se na zkoušku?						Σ
	Ne	Ano – samostudium	Ano – komerční kurz	Ano – kurz zdarma	Ano – pomocí NNO nebo IC	Bez odpovědi	
Ukrajina	37,3 %	42,3 %	9,9 %	11,8 %	21,7 %	60,0 %	33,3 %
Rusko	18,6 %	15,0 %	31,0 %	11,8 %	21,7 %	0,0 %	18,0 %
Vietnam	6,8 %	14,2 %	25,4 %	52,9 %	26,1 %	40,0 %	18,9 %
Jiné	37,3 %	28,1 %	33,8 %	23,5 %	30,4 %	0,0 %	29,7 %
Bez odpovědi	0,0 %	0,4 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,2 %
Celkem:	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %

Pro lepší přehlednost jsou absolutní hodnoty zkoumaných proměnných uvedeny zvlášť v tabulce 19.

Tabulka 19: příprava na zkoušku v rámci skupin s odlišným občanstvím, absolutní hodnoty

Státní příslušnost	Připravovali jste se na zkoušku?						Σ
	Ne	Ano – samostudium	Ano – komerční kurz	Ano – kurz zdarma	Ano – pomocí NNO nebo IC	Bez odpovědi	
Ukrajina	22	107	7	4	5	3	148
Rusko	11	38	22	4	5	0	80
Vietnam	4	36	18	18	6	2	84
Jiné	22	71	24	8	7	0	132
Bez odpovědi	0	1	0	0	0	0	1
Celkem:	59	253	71	34	23	5	445

Chování uchazečů s odlišným občanstvím lze zkoumat blíže pomocí tabulky, která umožňuje porovnávat chování představitelů jednotlivých států (tabulka 20). Ukrajinci se nejvíce ze všech na zkoušku připravovali svépomocí (72,3 %). Respondenti s ruským občanstvím také preferovali samostudium, i když 27,5 % z nich využilo k přípravě komerčního kurzu. Na rozdíl od Rusů využili Ukrajinci přípravného kurzu jen v omezené míře. V relativním vyjádření se chování dotazovaných, kteří v dotazníku označili jinou (neuvezenou) státní příslušnost, od Rusů značně nelišilo. Tito cizinci však používali méně komerčních kurzů.

Poněkud jiné chování při přípravě na zkoušku je patrné u Vietnamců. Pouhých 4,8 % Vietnamců se na zkoušku vůbec nepřipravovalo. Zbývající část lidí se připravovala samostudiem (42,9 %), využila nabídky přípravného kurzu (21,4 %) nebo pomoci NNO a IC (7,1 %). Vietnamci tedy využívají různých možností přípravy na zkoušku nejvíce ze všech.

Lze shrnout, že ze všech respondentů s vietnamským občanstvím se na zkoušku připravovalo cca 93 %. Procento dotazovaných, kteří se připravovali na zkoušku a měli jiné než vietnamské občanství, se pohybuje mezi 83 % a 86 %. Pokud bereme v úvahu data o úspěšnosti cizinců s odlišným občanstvím u zkoušky (viz graf 22), lze předpokládat, že příprava Vietnamců na zkoušku z češtiny pro trvalý pobyt není efektivní. Příčinu této neefektivity je nutné hledat v jednotlivých způsobech přípravy na zkoušku, zejména samostudiu.

Tabulka 20: příprava na zkoušku v rámci skupin s odlišným občanstvím

Státní příslušnost	Připravovali jste se na zkoušku?						Σ
	Ne	Ano – samostudium	Ano – komerční kurz	Ano – kurz zdarma	Ano – pomocí NNO nebo IC	Bez odpovědi	
Ukrajina	14,9 %	72,3 %	4,7 %	2,7 %	3,4 %	2,0 %	100 %
Rusko	13,8 %	47,5 %	27,5 %	5,0 %	6,3 %	0,0 %	100 %
Vietnam	4,8 %	42,9 %	21,4 %	21,4 %	7,1 %	2,4 %	100 %
Jiné	16,7 %	53,8 %	18,2 %	6,1 %	5,3 %	0,0 %	100 %
Bez odpovědi	0,0 %	100 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	100 %
Celkem:	13,3 %	56,9 %	16,0 %	7,6 %	5,2 %	1,1 %	100 %

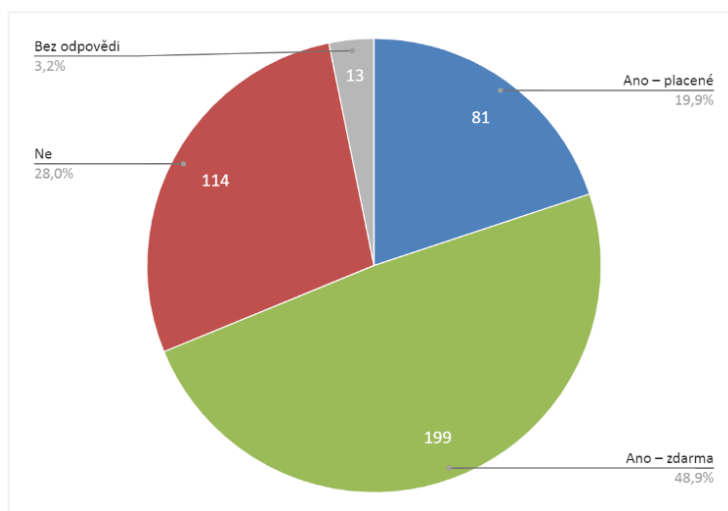
Použití materiálů k přípravě na zkoušku z češtiny pro trvalý pobyt

Otázka 24: Používali jste k přípravě na zkoušku nějaké další materiály (brožury, knihy, CD apod.)?

Další otázka ve vztahu ke zkoušce se týkala použití přípravných materiálů. Jako odpověď mohli respondenti vybrat jednu ze tří možných variant. Jak ukazuje následující graf, téměř polovina respondentů (48,9 %) využívala při přípravě materiály zdarma, zhruba 20 % dotazovaných si nějaké přípravné materiály pořídilo; 28 % dotazovaných uchazečů žádné přípravné materiály vůbec nepoužívalo.

Pokud nebereme v úvahu cenu pořízení přípravných materiálů, můžeme také respondenty rozdělit do dvou kategorií: ti, kteří používali materiály k přípravě (68,8 %) a ti, kteří žádné materiály nepoužívali (28 %).

Graf 25: použití materiálů při přípravě respondenty

Použití materiálů při přípravě na zkoušku a státní příslušnost

Užitečné souvislosti se ukazují při zkoumání odpovědí na výše zmíněnou otázku ve vztahu k občanství respondentů. Tak například, nejmenší zastoupení mezi respondenty, kteří k přípravě na zkoušku používali placené materiály, měli Vietnamci (13,6 %). Zároveň měli nejmenší podíl na respondentech, kteří nepoužívali žádné materiály (10,5 %).

Tabulka 21: použití materiálů při přípravě napříč skupinami s odlišným občanstvím

Státní příslušnost	Používali jste k přípravě na zkoušku nějaké další materiály?								Σ	
	Ano – placené		Ano – zdarma		Ne		Bez odpovědi			
	%	Q	%	Q	%	Q	%	Q	%	Q
Ukrajina	29,6 %	24	33,2 %	66	43,0 %	49	30,8 %	4	35,1 %	143
Rusko	22,2 %	18	13,1 %	26	20,2 %	23	7,7 %	1	16,7 %	68
Vietnam	13,6 %	11	23,1 %	46	10,5 %	12	38,5 %	5	18,2 %	74
Jiné	34,6 %	28	30,7 %	61	25,4 %	29	23,1 %	3	29,7 %	121
Bez odpovědi	0,0 %	0	0,0 %	0	0,9 %	1	0,0 %	0	0,2 %	1
Celkem:	100 %	81	100 %	199	100 %	114	100 %	13	100 %	407

Tabulka 22 zachycuje strukturu odpovědí na položenou otázku mezi cizinci s odlišným občanstvím. Většina Ukrajinců používala při přípravě materiály zdarma (46,2 %). Rusové vykazují vesměs podobné chování, liší se pouze větší preferencí placených materiálů (26,5 % vs. 16,8 % u Ukrajinců). U vzorku respondentů s vietnamskou státní příslušností byla přednost při přípravě dána neplaceným materiálům (62,2 %). Vietnamců, kteří pořídili přípravné materiály bylo nejméně ze všech uchazečů (14,9 %).

Tabulka 22: použití materiálů při přípravě v rámci skupin s odlišným občanstvím

Státní příslušnost	Používali jste k přípravě na zkoušku nějaké další materiály?								Σ	
	Ano – placené		Ano – zdarma		Ne		Bez odpovědi			
	%	Q	%	Q	%	Q	%	Q	%	Q
Ukrajina	16,8 %	24	46,2 %	66	34,3 %	49	2,8 %	4	100 %	143
Rusko	26,5 %	18	38,2 %	26	33,8 %	23	1,5 %	1	100 %	68
Vietnam	14,9 %	11	62,2 %	46	16,2 %	12	6,8 %	5	100 %	74
Jiné	23,1 %	28	50,4 %	61	24,0 %	29	2,5 %	3	100 %	121
Bez odpovědi	0,0 %	0	0,0 %	0	100 %	1	0,0 %	0	100 %	1
Celkem:	19,9 %	81	48,9 %	199	28,0 %	114	3,2 %	13	100 %	407

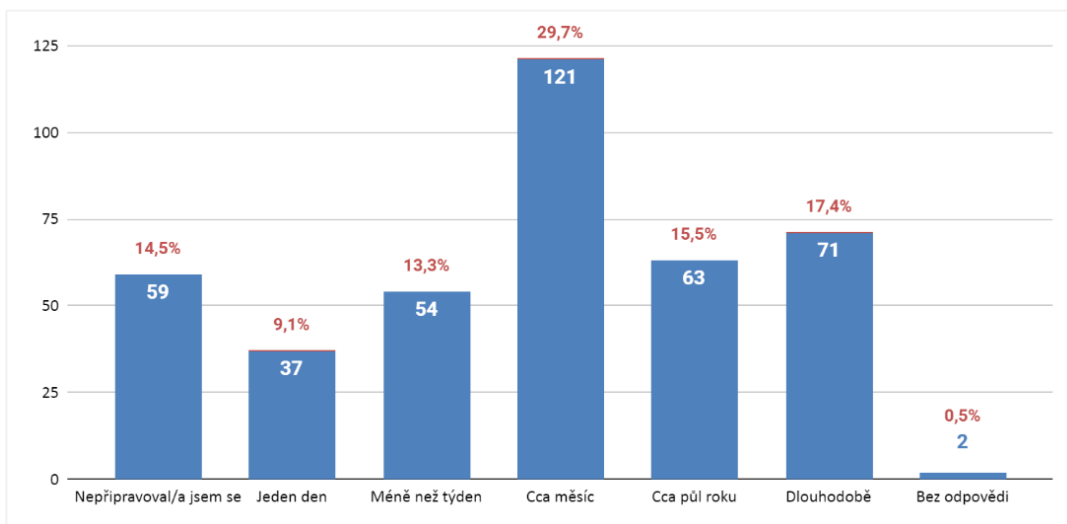
Při opětovném pohledu na statistiky úspěšnosti jednotlivých státních příslušností u zkoušky a poznatky tohoto šetření, lze odhadovat důvody neuspokojivých výsledků zkoušky u uchazečů s vietnamským občanstvím. Většina Vietnamců totiž používá neplacené materiály, jejichž kvalitu je nutně podrobněji zkoumat a pokud možno zlepšovat. Malá míra zastoupení Vietnamců využívajících placené materiály může svědčit buď o nedostatku potřebných materiálů, nebo jejich slabší propagaci. Z tohoto hlediska by možná bylo vhodné uvažovat o vytvoření komplexního nástroje nebo kanálu, který by umožnil Vietnamcům, potažmo všem uchazečům o zkoušku bezplatně a zároveň kvalitně připravit se na zkoušku z češtiny pro trvalý pobyt. Dá se tvrdit, že existující oficiální materiály (tištěná příručka, interaktivní test apod.) pouze částečně odpovídají nárokům, jež se v dnešní době kladou na přípravu uchazečů o zkoušku. Velký potenciál se zde jeví v rozšíření palety online přípravných nástrojů jako např. sociální sítě, webové a mobilní aplikace, tutoriály, mentoring, online výuka atd.

Doba přípravy na zkoušku

Otázka 25: Jak dlouho před zkouškou jste se na ni začali připravovat?

Cílem jedné z otázek šetření bylo zjistit okamžik, kdy se uchazeči začínali učit na zkoušku z češtiny pro trvalý pobyt. Otázka nabízela možnost volby jedné ze šesti odpovědí: žádnou přípravou počínaje a dlouhodobou přípravou přesahující půl roku konče. Jak plyne z grafu 26 ukazujícího četnosti odpovědí, nejvíce uchazečů se na zkoušku začínalo připravovat cca měsíc před určeným termínem (29,7 %). Nejméně cizinců se začínalo připravovat den před konáním zkoušky (9,1 %). Téměř 15 % vzorku šlo na zkoušku zcela bez přípravy.

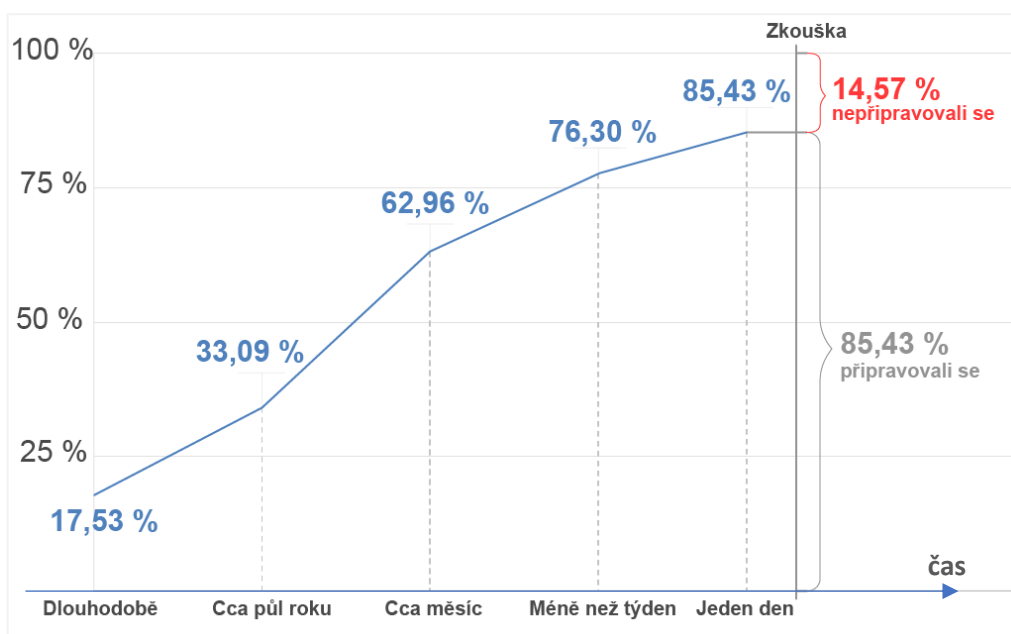
Graf 26: doba přípravy na zkoušku respondenty

Na tomto místě je nutné uvést, že tato otázka měla stejně jako otázka [č. 22](#) možnost odpovědi „Nepřipravoval/a se“, jen v poněkud jiné podobě. U některých respondentů však byly zaznamenány odlišné odpovědi tam, kde logicky měly být zvoleny stejné varianty. Např. respondent, který odpověděl „Ne“ na otázku č. 22 „Připravovali jste se na zkoušku?“, v otázce č. 25 „Jak dlouho před zkouškou jste se na ni začali připravovat?“ mohl uvést jinou odpověď než „Nepřipravoval/a jsem se“ a naopak. Proto bylo v metodice hodnocení zakotveno, že pokud byla u jedné z těchto otázek (č. 22 a č. 25) vybrána odpověď „Nepřipravoval/a se“, pak se odpovědí na druhou otázku automaticky stávala také odpověď se stejným významem (Ne) a naopak.

Přípravu uchazečů z hlediska času znázorňuje přehledněji další graf kumulativních relativních četností. Za účelem lepší orientace nebyly do něj zahrnuty dotazníky s neuvedenou odpovědí na danou otázku. Z grafu plyne, že z respondentů, kteří se na zkoušku připravovali (85,43 %), se cca třetina cizinců (33,09 %) učila česky dlouhodobě (půl roku a více před termínem), dalších 30 % zkoušených začalo řešit přípravu přibližně měsíc před určeným termínem zkoušky (celkem 62,96 % v okamžiku cca jeden měsíc před zkouškou) a zbývající část uchazečů si na přípravu vyhradila ještě kratší dobu nebo se na ni nepřipravovala vůbec.

Graf 27: kumulativní počet respondentů dle zahájení přípravy na zkoušku

Doba přípravy na zkoušku a státní příslušnost

Můžeme nyní porovnat, kdy se uchazeči z jednotlivých zemí začínali připravovat na zkoušku. Sečteme-li hodnoty dvou posledních sloupců z tabulky 23 vyjma možnosti „Bez odpovědi“, zjistíme, že dlouhodobě (půl roku a více) se nejvíce ze všech připravovali Vietnamci (51,4 %). Na druhém místě jsou respondenti, kteří zvolili jiné občanství (36,4 %), dále Rusové (27,9 %) a Ukrajinci (23,1 %).

Pro Vietnamce je také nejméně typická příprava na zkoušku jeden den předem (1,4 % všech respondentů s vietnamským občanstvím). Tato data také potvrzuje poznatek, že nejvíce ze všech se na zkoušku připravovali právě Vietnamci.

Možnost krátkodobější přípravy si vybírali hlavně Ukrajinci a Rusové. Poslední se však začínali připravovat poněkud dříve než Ukrajinci.

Tabulka 23: doba přípravy na zkoušku v rámci skupin s odlišným občanstvím

Státní příslušnost	Jak dlouho před zkouškou jste se na ni začali připravovat?							Σ
	Nepřipravoval/a jsem se	Jeden den	Méně než týden	Cca měsíc	Cca půl roku	Dlouhodobě	Bez odpovědi	
Ukrajina	15,4 %	11,2 %	18,2 %	31,5 %	9,1 %	14,0 %	0,7 %	100 %
Rusko	16,2 %	11,8 %	8,8 %	35,3 %	16,2 %	11,8 %	0,0 %	100 %
Vietnam	5,4 %	1,4 %	10,8 %	29,7 %	14,9 %	36,5 %	1,4 %	100 %
Jiné	18,2 %	9,9 %	11,6 %	24,0 %	23,1 %	13,2 %	0,0 %	100 %
Bez odpovědi	0,0 %	0,0 %	0,0 %	100 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	100 %
Celkem:	14,5 %	9,1 %	13,3 %	29,7 %	15,5 %	17,4 %	0,5 %	100 %

Pro lepší přehlednost uvádíme zkoumané proměnné v absolutních hodnotách zvláště v tabulka 24.

Tabulka 24: doba přípravy na zkoušku v rámci skupin s odlišným občanstvím, absolutní hodnoty

Státní příslušnost	Jak dlouho před zkouškou jste se na ni začali připravovat?							Σ
	Nepřipravoval/a jsem se	Jeden den	Méně než týden	Cca měsíc	Cca půl roku	Dlouhodobě	Bez odpovědi	
Ukrajina	22	16	26	45	13	20	1	143
Rusko	11	8	6	24	11	8	0	68
Vietnam	4	1	8	22	11	27	1	74
Jiné	22	12	14	29	28	16	0	121
Bez odpovědi	0	0	0	1	0	0	0	1
Celkem:	59	37	54	121	63	71	2	407

Hodnocení písemné zkoušky

Na tomto místě je nutné znovu připomenout, že v rámci šetření se hodnotila pouze písemná část zkoušky, jelikož sběr dotazníků probíhal hned po jejím skončení, tedy ještě před začátkem ústní části zkoušky.

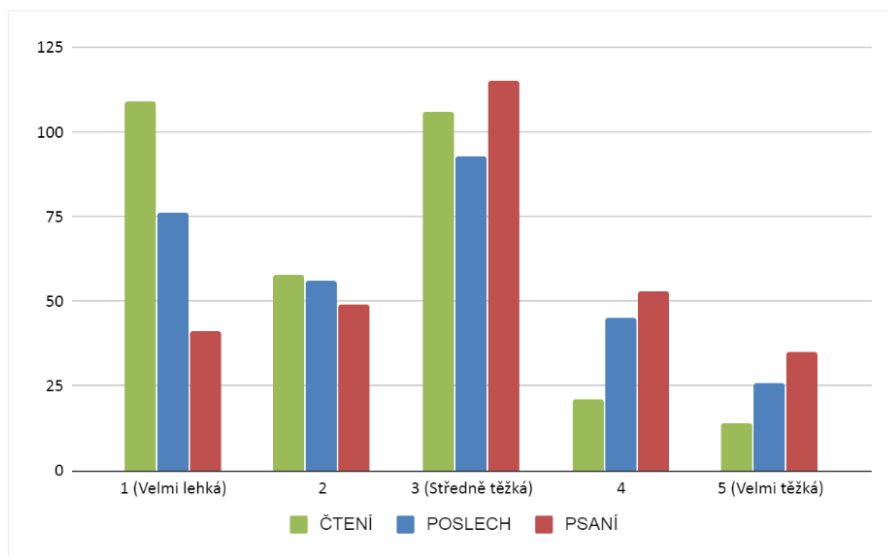
Otázka 26: Myslíte si, že je zkouška z češtiny pro trvalý pobyt těžká?

V rámci poslední otázky šetření měli respondenti ohodnotit složitost jednotlivých částí písemné zkoušky na škále od 1 do 5, kde 1 znamená „velmi lehká“ a 5 znamená „velmi těžká“. Pro hodnocení jednotlivých částí zkoušky byly také spočítány základní statistické ukazatele: průměr, medián, modus. Přibližně čtvrtina respondentů nechala tuto otázku bez odpovědi, mimo jiné i proto byla tato otázka považována v rámci šetření za nepovinnou. Podobné úvaze nasvědčovalo také její umístění úplně na konci ankety a jiné grafické zpracování: respondenti měli volit odpověď z hodnot uvedených na škálách. Pro lepší přehlednost nebyly dotazníky, v nichž nebyla tato otázka zodpovězena, zahrnuty do grafů. Za 100% základ tedy bylo považováno množství dotazníků s vyznačenou odpovědí.

Je pozoruhodné, že mezi respondenty, kteří hodnocení zkoušky nechali bez odpovědi, byli nejvíce zastoupeni Ukrajinci a Vietnamci. Zhruba polovina Ukrajinců neohodnotila obtížnost zkoušky. Odpovědi od Vietnamců bylo dokonce méně než prázdných políček, respektive neuvedených odpovědí.

Níže uvedený sloupcový graf 28 porovnává četnosti hodnocení jednotlivých částí zkoušky. Je z něj vidět, že u části čtení se většina hodnocení nachází mezi 1 až 3 body. Naopak u části psaní jsou hodnocení soustředěna uprostřed hodnotící škály. Rozdělení hodnocení části poslech nemá již tak velké výkyvy, presto směřují spíše k menší hodnotě.

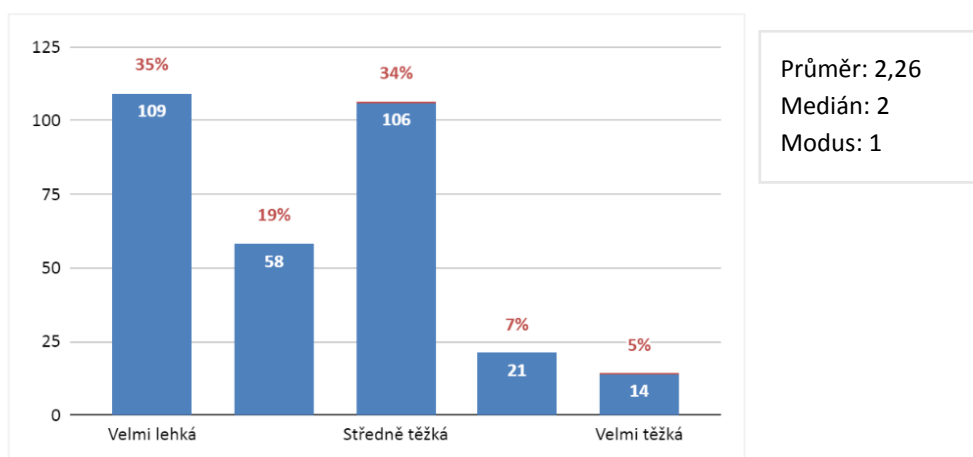
Graf 28: hodnocení obtížnosti písemné zkoušky respondenty

Hodnocení písemné zkoušky – Čtení

Část čtení se pro většinu respondentů jevila jako nejjednodušší ze všech, nejvíce cizinců ji oznámkovalo jen 1 (modus) z možných 5 bodů. Přitom polovina dotazovaných ohodnotila tuto část méně nebo 2 body, druhá polovina souboru ji ohodnotila 2 nebo více body (medián). Průměrná obtížnost této části zkoušky činila pro uchazeče 2,26 bodu.

Graf 29: hodnocení části Čtení respondenty

Přestože většina respondentů hodnotila část čtení jako velmi lehkou, z hlediska různých státních příslušností se struktura odpovědí patrně liší, viz tabulka 25. V relativním vyjádření byla část čtení nejjednodušší pro Rusy a Ukrajince, z nichž téměř polovina hodnotila tuto část zkoušky 1 bodem (42,6 % vs. 47,5 %). Dokonce ani jeden Rus část čtení neohodnotil jako velmi těžkou. Naopak pouze jeden

Vietnavec ohodnotil čtení 1 bodem a více než polovina Vietnamců jako část zkoušky se střední obtížností (52,8 %).

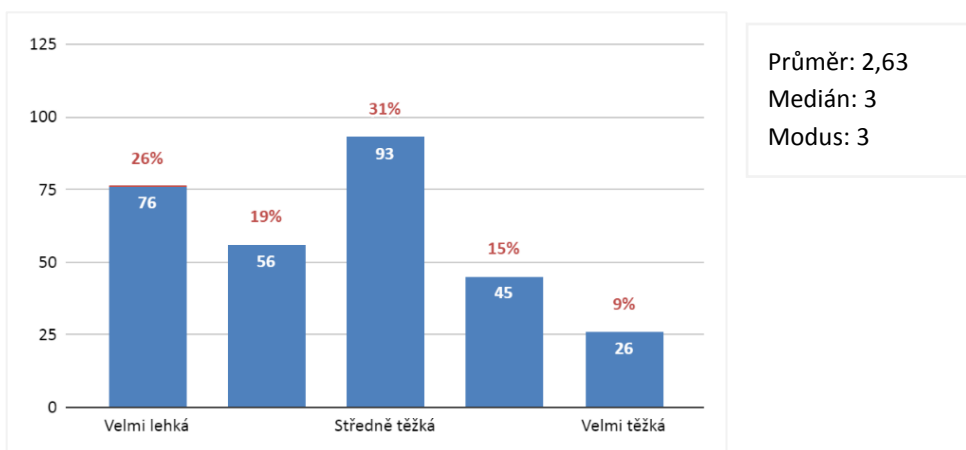
Tabulka 25: hodnocení části Čtení v rámci skupin s odlišným občanstvím

Státní příslušnost	Myslíte si, že je zkouška těžká? (čtení)										Σ	
	1 (velmi lehká)		2		3 (středně těžká)		4		5 (velmi těžká)			
	%	Q	%	Q	%	Q	%	Q	%	Q	%	Q
Ukrajina	47,5 %	48	13,9 %	14	31,7 %	32	2,0 %	2	5,0 %	5	100 %	101
Rusko	42,6 %	29	22,1 %	15	29,4 %	20	5,9 %	4	0,0 %	0	100 %	68
Vietnam	2,8 %	1	5,6 %	2	52,8 %	19	22,2 %	8	16,7 %	6	100 %	36
Jiné	30,1 %	31	26,2 %	27	34,0 %	35	6,8 %	7	2,9 %	3	100 %	103
Celkem:	35,4 %	109	18,8 %	58	34,4 %	106	6,8 %	21	4,5 %	14	100 %	308

Hodnocení zkoušky – Poslech

Navazující na čtení část poslech hodnotili cizinci jako druhou nejtěžší aktivitu v rámci písemné zkoušky. Tato část získala průměrné hodnocení ve výši 2,63 z 5 možných bodů. Nejčastějším hodnocením byla známka 3 – středně těžká (modus). Polovina dotazovaných ohodnotila část poslech méně nebo 3 body, druhá polovina vzorku jej ohodnotila 2 nebo více body (medián).

Graf 30: hodnocení části Poslech respondenty

V případě této části zkoušky došlo ke změně ve struktuře odpovědí s ohledem na různou státní příslušnost. Určité procento respondentů, pro které bylo čtení velmi lehkou částí, označilo navazující část zkoušky větším počtem bodů. Například 1 bodem hodnotilo část čtení téměř 43 % Rusů, zatímco část poslech již jen 31 %. Podobným chováním se vyznačovali i příslušníci jiných států vyjma Vietnamců. Stojí za povšimnutí, že nikdo z Rusů a Ukrajinců nehodnotil tuto část jako velmi těžkou, tj. maximálním počtem bodů. Veškerá hodnocení spíše oscilovala kolem průměru.

Stejně tak jako čtení (také 1 až 2 body) hodnotil část poslech stejný podíl Vietnamců (v absolutním vyjádření se však jedná pouze o 2 osoby), nicméně jako středně těžkou část zkoušky hodnotilo poslech již méně uchazečů (31,4 % oproti 52,8 % v případě čtení). Na druhou stranu zde došlo téměř ke zdvojnásobení Vietnamců hodnotících poslech jako velmi těžkou část (31,4 %, oproti 16,7 % v případě čtení).

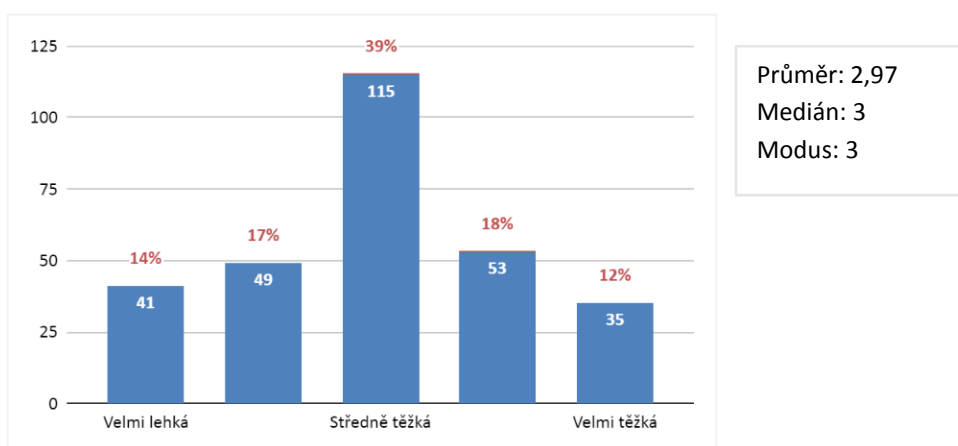
Tabulka 26: hodnocení části Poslech v rámci skupin s odlišným občanstvím

Státní příslušnost	Myslíte si, že je zkouška těžká? (poslech)										Σ	
	1 (velmi lehká)		2		3 (středně těžká)		4		5 (velmi těžká)			
	%	Q	%	Q	%	Q	%	Q	%	Q	%	Q
Ukrajina	39,4 %	37	22,3 %	21	29,8 %	28	8,5 %	8	0,0 %	0	100 %	94
Rusko	30,9 %	21	23,5 %	16	35,3 %	24	10,3 %	7	0,0 %	0	100 %	68
Vietnam	2,9 %	1	5,7 %	2	31,4 %	11	28,6 %	10	31,4 %	11	100 %	35
Jiné	17,2 %	17	17,2 %	17	30,3 %	30	20,2 %	20	15,2 %	15	100 %	99
Celkem:	25,7 %	76	18,9 %	56	31,4 %	93	15,2 %	45	8,8 %	26	100 %	296

Hodnocení písemné zkoušky – Psaní

Poslední část písemné zkoušky byla respondenty hodnocena jako nejtěžší. Jen 14 % zkoušených psaní hodnotilo jako velmi lehké. Průměrné hodnocení činí téměř 3 body z 5 (2,97). Nejčastěji hodnotili cizinci tuto část 3 body (modus). Prostřední hodnotou souboru hodnocení je známka 3 (medián).

Graf 31: hodnocení části Psaní respondenty

Ke změnám v hodnocení různými státními příslušníky došlo také v části psaní. Snížily se podíly všech respondentů, kteří považovali předchozí část zkoušky za velmi lehké. Výjimkou jsou Vietnamci, u nichž se oproti jiným částem zkoušky téměř nezměnil podíl jednobodových odpovědí a činil tento přibližně 3 %. Konkrétně se však opět jedná pouze o dvě osoby, pro které část psaní byla lehká až velmi lehká. Pro některé Rusy a Ukrajince se psaní v porovnání s prvními dvěma částmi jeví jako velmi těžké (9,0 % a 7,5 %).

Zjišťujeme také, že na rozdíl od předcházející části zkoušky, více Vietnamců hodnotilo část psaní méně body (viz tabulka 27). Jako středně těžkou část zkoušky hodnotilo psaní 42,4 % respondentů s vietnamským občanstvím oproti hodnotě 31,4 % stejných odpovědí u poslechu. Čtyřmi a pěti body hodnotilo poslech 28,6 % a 34,4 % Vietnamců, zatímco psaní 24,2 % a 27,3 %. Pro zkoumaný vzorek respondentů s vietnamským občanstvím bylo tak psaní jednodušší než poslech.

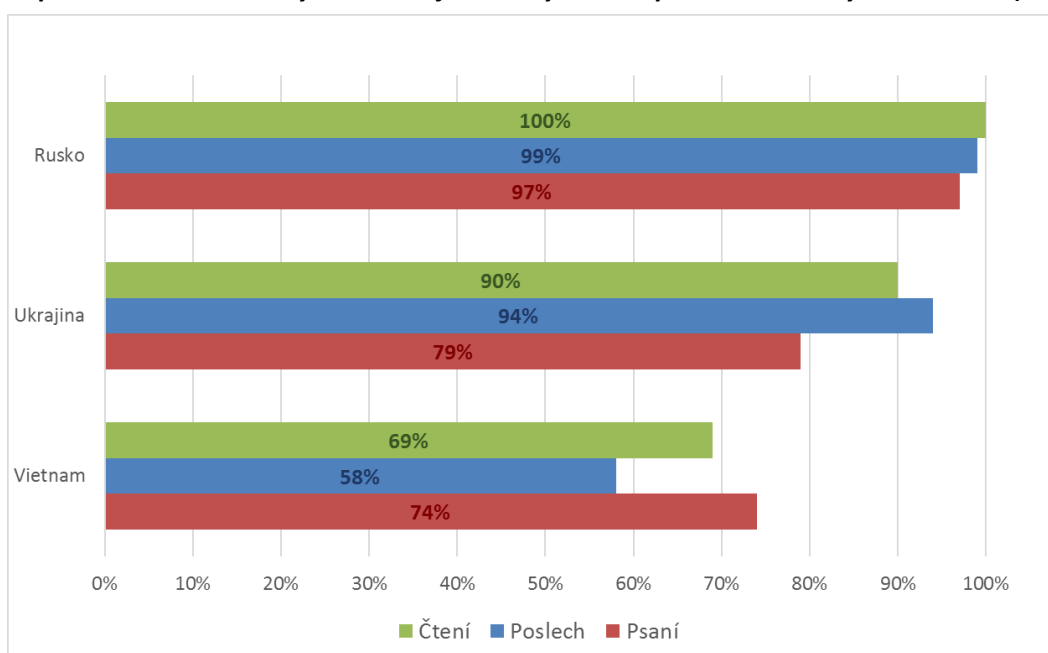
Tabulka 27: hodnocení části Psaní v rámci skupin s odlišným občanstvím

Státní příslušnost	Myslíte si, že je zkouška těžká? (psaní)										Σ	
	1 (velmi lehká)		2		3 (středně těžká)		4		5 (velmi těžká)			
	%	Q	%	Q	%	Q	%	Q	%	Q	%	Q
Ukrajina	18,1 %	17	18,1 %	17	45,7 %	43	10,6 %	10	7,4 %	7	100 %	94
Rusko	16,4 %	11	19,4 %	13	38,8 %	26	16,4 %	11	9,0 %	6	100 %	67
Vietnam	3,0 %	1	3,0 %	1	42,4 %	14	24,2 %	8	27,3 %	9	100 %	33
Jiné	12,1 %	12	18,2 %	18	32,3 %	32	24,2 %	24	13,1 %	13	100 %	99
Celkem:	14,0 %	41	16,7 %	49	39,2 %	115	18,1 %	53	11,9 %	35	100 %	293

Na závěr lze shrnout, jak se dle dat získaných šetřením jednotlivé části zkoušky jevíly cizincům s odlišným občanstvím. Nejlehčí část zkoušky byla pro všechny státní příslušníky část čtení. Situace se lišila v případě poslechu a psaní. Pro všechny cizince kromě Vietnamců byl poslech druhou nejtěžší částí, Vietnamci jej považovali za tu nejobtížnější část. Psaní bylo naopak hodnoceno jako nejtěžší část všemi cizinci kromě Vietnamců, kteří je brali jako druhou nejtěžší část zkoušky z češtiny pro trvalý pobyt.

Vzhledem k procentuální úspěšnosti Vietnamců u jednotlivých částí písemné zkoušky, (ta je nejnižší právě u části poslech), je možné doporučit přehodnocení stávající podoby úloh v dané části zkoušky. Dle statistických údajů Národního ústavu pro vzdělávání z roku 2019 činila úspěšnost Vietnamců u zkouškové části poslech 58 % (viz graf 32). U Ukrajinců a Rusů přesahovala tato statistika 90% mez. Porovnáme-li dále data Národního ústavu pro vzdělávání o úspěšnosti Ukrajinců a Rusů v jednotlivých částech zkoušky a data vyplývající ze šetření, je patrné, že část psaní hodnotí více body menší podíl Ukrajinců než Rusů. Úspěšnost Rusů však v této části je takřka o 20 % více než úspěšnost Ukrajinců. Jednou z možných příčin tohoto zjištění může být mj. podceňování části psaní Ukrajinci.

Graf 32: úspěšnost cizinců z různých států u jednotlivých částí písemné zkoušky v roce 2019 (údaje NPI)

Shrnutí

V rámci sociologického průzkumu bylo sesbíráno celkem 542 vyplněných dotazníků. Dle podmínek stanovených metodikou šetření činila celková míra validity dotazníků 73,8 %. Celkem tak bylo dosaženo počtu 407 validních dotazníků. Dotazník obsahoval celkem 26 otázek, z toho 6 otázek demografických, 13 otázek se vztahovalo k marketingové kampani, 5 otázek se týkalo bezprostředně obsahu zkoušky z češtiny pro trvalý pobyt a přípravy na ni. Dotazník dále obsahoval dvě kontrolní otázky.

Demografická část

Rozložení respondentů dle pohlaví bylo celkem rovnoměrné: 50 % mužů ku 50 % žen. Co se týče věkového složení, činil průměrný věk respondenta 36 let a nejpočetnější skupinou byla kategorie cizinců ve věku 27 až 35 let. Z hlediska délky pobytu na území České republiky žila nejpočetnější skupina cizinců v Česku méně než 6 let: těchto cizinců bylo celkem 54,1 %. Struktura vzdělání dotazovaných znázorňuje, že cca 36 % cizinců, kteří skládali zkoušku z češtiny pro trvalý pobyt, mělo středoškolské vzdělání. Většina cizinců (56,1 %) měla vysokoškolské vzdělání na úrovni bakalářského, magisterského nebo vyššího stupně studia. Zbývající část respondentů uvedla jako odpověď vzdělání základní anebo odpověď neuvedla vůbec. Z hlediska státní příslušnosti respondentů byli v rámci šetření nejvíce zastoupeni Ukrajinci: těch bylo více než 35 %. Dále početnou skupinu tvořili občané zemí, které nebyly uvedeny v seznamu: 29,7 %. Cizinců z Vietnamu se ve výzkumu vyskytlo 18,2 % a respondentů, kteří uvedli, že jsou občany Ruské federace, bylo 16,7 %. Většina respondentů pocházela z Prahy (70 %), nicméně v rámci šetření byly zastoupeny také jiné regiony, zejména pak Středočeský kraj, Královéhradecký kraj, Jihomoravský kraj a další.

Marketingová část

V bloku otázek týkajících se marketingové kampaně byli cizinci dotazováni na způsob prohlížení internetu. Analýza odpovědí ukázala, že převážná většina respondentů používá k prohlížení internetových stránek chytrý telefon (cca 66,8 %). Zajímavé je, že s rostoucím věkem klesá podíl prohlížení internetu pomocí telefonu na vrub zvyšující se míry využití stolního počítače. Tak ve věkové skupině 18 až 26 let činila míra využití telefonu 87 % oproti 10,9 % u PC. Ve věkové kategorii 51 až 60 let činil tento poměr již pouze 47,1 % ku 32,4 %. Získaná data umožňují nastavit podrobnější cílení reklamy na Facebooku a efektivněji využívat prostředky vynakládané na online propagaci v rámci jednotlivých věkových segmentů.

Co se týče sociální sítě Instagram, její využití napříč celým spektrem respondentů osciluje kolem hodnoty 61 %. Lze také konstatovat, že s rostoucím věkem dotazovaných výrazně klesá míra použití této sociální sítě. Z hlediska státních příslušností cizinců by největší přínos mělo použití Instagramu jako marketingového kanálu pro ruskojazyčnou komunitu: téměř 53 % Rusů používá Instagram pravidelně, tj. několikrát za den. Mezi uživateli této sociální sítě je cca 65 % dotazovaných Vietnamců, kteří ovšem využívají Instagram víceméně jen sporadicky.

Jak vyplynulo ze šetření, používá většina cizinců k přípravě na zkoušku z češtiny pro trvalý pobyt mobilní aplikaci; míra využití dosahuje cca 51 %. Mezi těmi, kteří přípravné aplikace využívají, jsou nejvíce zastoupeni Vietnamci (cca 80 %) a nejméně jsou zastoupeni Rusové (cca 28 %). Zároveň většina uživatelů mobilních aplikací preferuje verzi zdarma. Tyto závěry svědčí o tom, že mezi cílovou skupinou je poměrně silná poptávka po kvalitním nástroji (mobilní aplikaci) pro samostatnou přípravu ke zkoušce z češtiny pro trvalý pobyt, který by byl cizincům poskytnut zdarma.

Z analýzy otázky, která ověřovala návštěvnost veřejných knihoven cizinci, vyplynulo že téměř 3/4 respondentů do těchto zařízení nechodí. Není tedy efektivní využívat tento propagační kanál.

Výzkum ukázal, že téměř všichni cizinci (88 %) znají logo *Čeština pro trvalý pobyt*. Jak ale plyne z analýzy odpovědí na další otázky, samotná znalost loga nestačí cizincům k získání kvalitních a ověřených informací

o zkoušce a přípravě na ni. Nejnižší míra povědomí o logu byla zaznamenána mezi představiteli ruskojazyčné komunity. Tento fakt může mj. svědčit o tom, že Rusové chodí na zkoušku tzv. „na první dobrou“, připravují se dlouhodobě a učí se česky obecně a nikoli záměrně kvůli zkoušce z češtiny pro trvalý pobyt. Důvody tohoto přístupu mohou kotvit také v podobnosti slovanských jazyků, čemuž naznačuje také vysoký počet odpovědí „Nepřipravoval jsem se“ na otázku o délce přípravy na zkoušku (viz dále).

Velmi pozitivně hodnotili dotazovaní webové stránky *Čeština pro trvalý pobyt*. Pouze 18,7 % respondentů webový portál neznalo. Tuto mezeru lze vyplnit mj. nastavením cílené propagace webových stránek přes sociální sítě. Zároveň se zjistilo, že webové stránky poskytují naprosto vyčerpávající informace o zkoušce. Na základě zjištění, která vyplynula z kvalitativního šetření z roku 2018, však vyplynula jednoznačná potřeba poskytované informace zpřehlednit a upravit.

Mnozí cizinci využívají sociální síť Facebook (78,4 %), která tak nabízí velký potenciál ke včasnému oslovení uchazečů. Zároveň se ukázalo, že je Facebook používán více cizinci starších generací a mezi představiteli mladších generací je, jak plyne z výše zmíněných závěrů, populární spíše Instagram. Z respondentů, kteří Facebook používají, však zná facebookovou stránku *Čeština pro trvalý pobyt* pouze 45,5 % dotazovaných. Tuto hodnotu lze do budoucna navýšit pomocí tzv. remarketingu: poměrně vysoké procento uchazečů zná webové stránky *Čeština pro trvalý pobyt*. Poté, co je navštíví, zobrazí se cizincům při návštěvě sociální sítě Facebook reklamní příspěvek s odkazem na facebookovou stránku *Čeština pro trvalý pobyt*. Stane se tak na základě facebookového pixelu umístěného na webové stránce v podobě speciálního kódu. Další možností, jak zvýšit povědomí uchazečů o existenci facebookové stránky, je zahrnout odkaz na ni do potvrzovacího e-mailu a SMS, kterou dostane každý cizinec přihlášený na zkoušku. Zároveň se ukázalo, že podíl cizinců, kteří facebookovou stránku znají a zároveň považují informace na ní zveřejněné za užitečné, činí enormních 91,7 %. I proto je důležité zvýšit povědomí cizinců o facebookové stránce pomocí výše zmíněných kanálů.

Další sociální sítí, na kterou byli respondenti dotazováni, je YouTube. Tuto sociální síť využívají cizinci nejvíce ze všech ostatních platform (89,7 %). Zároveň však lze konstatovat poměrně nízkou znalost YouTube kanálu *Čeština pro trvalý pobyt* (pouze 43 %) mezi dotazovanými. Na druhou stranu respondenti, kteří YouTube kanál znali, hodnotili jeho přínos kladně v 92,4 % případů. Tato čísla svědčí o tom, že YouTube kanál *Čeština pro trvalý pobyt* obsahuje velké množství užitečných informací, nicméně není obecně známý mezi uchazeči. Lze také konstatovat, že informovanost cizinců o existenci YouTube kanálu *Čeština pro trvalý pobyt* je nedostatečná zejména mezi cizinci s ruským občanstvím. Přesto samotný obsah kanálu se zdá být dostačující. Stojí za to tedy zvážit implementaci placené propagace YouTube kanálu a také jeho popularizaci s využitím dalších nástrojů jako např. kooperace s influencery, umístění odkazů na externích webech a YouTube kanálech apod.

Obsahová část

První otázkou z části týkající se samotné zkoušky z češtiny pro trvalý pobyt je otázka, zda skládali respondenti zkoušku poprvé, nebo to byl pro ně již několikátý pokus. Z analýzy dat vyplynulo že téměř 3/4 respondentů skládaly zkoušku poprvé. Dá se proto tvrdit, že výsledky celého šetření jsou poměrně spolehlivé, protože množství uchazečů, kteří by potenciálně mohli tento dotazník vyplnit vícekrát, je poměrně malé. Tato otázka byla dále podrobena bližšímu zkoumání hned z několika perspektiv. Zprvė lze jednoznačně konstatovat, že s rostoucí úrovní vzdělání výrazně klesá počet cizinců, kteří zkoušku opakují. Tak například mezi respondenty s nejvyšše dosaženým základním vzděláním činí množství respondentů, kteří zkoušku opakovali, 57,1 %. Na druhou stranu počet respondentů s magisterským a vyšším vysokoškolským vzděláním, kteří zkoušku opakují, činil pouhých 6,7 %. Podobnou tendenci lze sledovat také v případě porovnání respondentů podle délky pobytu v ČR. Nejméně početnými případy opakování zkoušky se vyznačuje kategorie cizinců, kteří pobývají na území České republiky méně než 5 let (13,8 %). V kategorii cizích státních příslušníků, kteří se v Česku nacházejí 9 až 10 let, činí relativní počet

opakujících zkoušku 46 %. Tento trend lze vysvětlit mimo jiné tím, že čím déle pobývá cizinec na území České republiky, tím vícekrát obecně může zkoušku skládat, pokud jsou jeho předchozí pokusy neúspěšné. Co se týče jednotlivých státních příslušností, nejčastěji zkoušku opakují občané Vietnamu (63,5 %). Nejméně opakují zkoušku z češtiny pro trvalý pobyt občané Ruska: těch je pouze 2,9 %. Potvrzuje se tím domněnka, že pro cizince ze zemí, v nichž se mluví slovanským jazykem, je čeština poměrně lépe zvládatelná než pro cizince ze zemí, ve kterých se hovoří jazykem ze zcela odlišné jazykové rodiny, například vietnamsky.

Jedna z otázek se věnovala také přípravě cizinců na zkoušku. Nejvíce cizinců (56,9 %) se na zkoušku připravovalo samostatně. Celková míra přípravy cizinců na zkoušku (bez ohledu na způsob) činí 85,6 %. Lze tak konstatovat, že se většina cizinců na zkoušku připravuje a je pak třeba se zaměřit spíše na efektivitu jejich přípravy. Podíváme se zde podrobněji na občany Vietnamu, kterým — jak plyne z oficiálních statistik NPI ČR a také z otázky o opakování zkoušky — dělá zkouška z češtiny pro trvalý pobyt největší problémy. Lze sledovat, že počet Vietnamců, kteří se na zkoušku připravují (bez ohledu na způsob přípravy), činí 92,8 %. Při pozorování této enormní hodnoty zjevně vyčnívající z průměrných hodnot celkového vzorku lze předpokládat, že vedle obtížnosti českého jazyka pro Vietnamce tkví také problém této komunity ve způsobu přípravy na zkoušku, který se zdá být poněkud neefektivní. Jak plyne z analýzy odpovědí, příčinu nízké efektivity přípravy Vietnamců je třeba hledat především v metodách samostatné přípravy bez využití jazykových kurzů či pomoci třetích osob.

Otázka č. 24 zkoumala využití přípravných materiálů cizinci. Z výsledků analýzy vyplynulo, že 68,8 % uchazečů využilo při přípravě na zkoušku doplňkových materiálů. Nejvíce využívali materiály Vietnamci (77,1 %); občané Ruska a Ukrajiny naopak častěji žádné přípravné materiály nepoužili (cca 1/3 respondentů).

Jedním z klíčových faktorů úspěšnosti cizinců u zkoušky je také čas, který věnují přípravě na ni. Z hlediska kumulativních hodnot se ukázalo, že dlouhodobě se na zkoušku připravuje pouhých 17,5 %. Cca půl roku před zkouškou se k nim přidá dalších 15,5 % uchazečů. Největší přírůstek cizinců, kteří se připravují na zkoušku, byl dle odpovědí dotazovaných zaznamenán cca měsíc před zkouškou: v tomto okamžiku narostla kumulativní hodnota připravujících se uchazečů cca o 30 % na téměř 63 %. Zbývajících uchazečů si na přípravu vyhradili dobu kratší než jeden týden, anebo se na zkoušku nepřipravovali vůbec (takových bylo cca 14,6 %).

Otázka č. 26, která uzavírala celý dotazník, je kvůli odlišnému grafickému zpracování a umístění na konci dotazníku považována spíše za doplňkovou či nepovinnou. Bez ohledu na to však přináší řadu velice zajímavých a užitečných poznatků, které se dají implementovat při budoucím vývoji zkouškových úloh. Části čtení udělili respondenti nejčastěji jeden bod, což znamená, že tuto část zkoušky hodnotili jako velmi lehkou (35 %). Druhou nejčastější odpovědí byla tříbodová odpověď (34 % vzorku). Průměrná hodnota souboru činí 2,26 bodu. Lze tudíž tvrdit, že část čtení hodnotili respondenti spíše jako méně obtížnou. Část poslech hodnotili cizinci již o něco mírněji: 31 % uvedlo, že pro ně byl poslech středně těžký (modus), jako velmi lehký jej ohodnotilo 26 % respondentů. V průměru hodnotili dotazovaní část poslech 2,63 bodu. Nejtěžší ze všech tří zkoumaných částí písemné zkoušky byla pro cizince část psaní. Jako středně těžkou část hodnotilo tuto disciplínu 39 % respondentů (modus), přičemž průměr se nekompromisně blížil hodnotě modu a činil 2,97 bodu. Dále lze také konstatovat, že všechny 3 části písemné zkoušky byly nejobtížnější opět pro občany Vietnamu. Představitelé všech jiných zemí hodnotili jednotlivé části písemné zkoušky spíše jako lehké.

Výzkumný tým je přesvědčen o tom, že zjištění, která plynou z výzkumu realizovaného na poměrně velké části populace (cílové skupiny) a s dodržением přísných metodických zásad, jsou vypovídající, spolehlivá a mohou být využita k zefektivnění a racionalizaci implementovaných postupů v rámci zkoušky z češtiny pro trvalý pobyt, a to jak z hlediska její propagace, tak i po obsahové stránce.